

צבא קלון

צבא הגנה לישראל
הוצאת «מערכות»

צקלון

לקט חרנומים

תוכן הענינים

- קרב לילה על רכס מיטירייה (ההבקעה במערכת עלאמיין) 3
 הנושא המרכזי הקולילויט' ה. ק. פארקר 18
 כשירות-גופנית בצבא הלויט' ג. ה. מארטין 29
 תהא הקליעה תענוג! הקול' ר. ל. קוק 33
 מדף הספרים 36

מופיע בהשתתפות אה"ד

צבא הגנה לישראל
 הוצאת "מערכות"

תמוז תשמ"ו - יולי 1955

מס' 28 (כרך ג')

תמונת השער

משגרי-מטוסים

אחת הבעיות העיקריות בהפעלת מטוסים, שנועדו לסיוע ישיר לגייסות הקדמיים, היא כיצד להחזיקם בקרב בתמקום לאיזור-הקדמי של החזית, כשהם גלויים אל הגייסות בתנועותיהם המהירות של הללו — ועם זאת לשמור על אפשרות המראתם המידית, לביצוע משימות הנדרשות ע"י הגייסות.

אחד הפתרונות המבטיחים ביותר, שהעלה בזמן האחרון ביותר, הוא משגרי-מטוסים הנייד, שטופח בידי חיל-האוויר האמריקני.

עיקרו — משאית גדולה בעלת כושר ניידות רב מאוד, המצוידת בשתי זרועות, המרימות את המטוס אל זווית-השיגור, כשמנועיה-הסילון של המטוס עובדים במלוא קצבם, בא ההדף החזק של הבקבוק "המניף", המלא חומר-הדף, והמתובר אל מתחת לזנב המטוס, ו"בועט" במטוס "בעיטה רקטית" כזאת, המטיסה אותו מיד.

בתמונה: שיגור מטוס-הקרב F 84 "תאנדארג'אט", המפעל לעתים-קרובות בתפקידי מפציץ-קרב. מטוס זה הוא אחד הכלים העקריים במערכת האמריקנית של סיוע אווירי ישיר לגייסות. את בעיית נחיתתו פוטר מטוס כזה ע"י שיבה אל אחד משדות התעופה הקדמיים-יחסית, אשר תנוחתם ידועה לטייסים מראש.

קרב־לילה על רכס מיטיריה

ההבקעה במערכת עלאמיין

(פרק מתוך הספר "בריגדיר הרגלים")

הגנ"מיוזר. קיפנברגר

ארבעת ימי הפגרה הללו בקהיר היו נפלאים.

ביקרתי רעים בבית-החולים, סעדתי עם גדוד 20, סעדתי במלון "שפרד" וב"קונטיננטל", התרחצתי בחוף "מעדי" והתבוננתי במשחק הקריקאט, שיחקתי גולף בג'זירתי ולבסוף חזרתי מאושש ומעודד. הנאה רבה נהניתי בראותי באיזו מהירות ומידה הועילה לאנשים חופשתם הקצרה. בבואנו היו מאובקים, מלוכלכים ועייפים, אף "מיובשי-גרון" בתכלית. אך בחופשתם רחצו היטב והחליפו בגדיהם בנקיים, בירה שתו ככל אשר יכלו לספוג, חופשיים היו מכל עול, והנה חזרו ופניהם טובים, הברק בעיניהם ורוחם ערה ובוטחת כמלפנים.

עד סיום תקופת החופשה היינו נחים באזור נעים ליד הים, בבורג' אל-ערב — שם כמעט ולא היו יתושים. להקת הקונצרט "קיו" העלתה לפנינו כמה מחזות מוצלחים. חוף הרחצה היה מצויף, חיינו קלחו בשופי, והנאתנו היתה שלמה במשך כשבועיים. עם שובן של חבורת-החופשה האחרונות זזנו דרומה, כעשרים ק"מ לתוך המדבר, וניגשנו אל המלאכה — להתאמן כהלכה. ברור היה כי השלב הבא יהיה התקפת-הנגד שלנו. כמה אנשים ראו אפילו את הטנקים החדשים — ה"שרמנים".

ההכנות והאימון היו מעניינים ויסודיים מאוד. ידענו במוקדם כי אנו נהיה אחת הדיביזיות-המסתערות, וכי יוטל עלינו, כאשר תסתים ההבקעה דרך מערך האויב, לקחת-חלק במרדף. הדיביזיה הניו־זילנדית קיבלה כתגבורת את הבריגדה המשורינית התשיעית. בפקודו של גלין קארי, וכן מספר רגימנטים נוספים של

(1) מועדון חברתי על יד קהיר. — המער.

(2) ציפור חסרת-כנף גדולה האופיינית לניו־זילנד — ומכאן הכינוי לאנשי צבא ניו־זילנדיים. — המער.

מקורות ומחברים

(הערות והארות לקורא)

קרב לילה על רכס מיטיריה (ההבקעה במערכת עלאמיין)

מאת הגנ"מיוזר. קיפנברגר.

"זאת היתה ההרעשה הכבדה ביותר בדבריימי אפריקה", אומר המחבר בתארו, בקטע זה מספרו "בריגדיר הרגלים", את הרעשת-הפתיחה במערכת עלאמיין. התפללנו בלבנו למען הגדודים האמיצים, המתקדמים אל תוך הסערה, הוא מוסיף, בספרו על חלקה של הבריגדה הניו־זילנדית ה-5 במערכה זאת. הגנ"מיוזר. קיפנברגר מוכר לקוראי "צקלון" מקטע אחר שתורגם מתוך ספרו הנ"ל, — "קרב לילה על רכס רוויסאט". כשם כן גם כאן, בגילוי לב גמור ובכשרון מספר, הוא מסיח לנו מה חש וחשב שעה שהיה עליו להגיב, כבריגדיר, על תמורות הקרב, ולהחליט החלטות מכריעות בעודו אפוף "ערפל-מלחמה" כבד. מאלפת בשביל הקורא ההשוואה בין קרב־הלילה שלא עלה יפה (קרב רוויסאט) ובין הפריצה המוצלחת לתוך-מערך אויב, המתוארת הפעם.

הספר עתיד להופיע בעברית בהוצאת "מערכות". שמו במקורו:

"Infantry Brigadier"

"הנושא-המרכזי" — מאת הקול-לווי' ג'. ק. פארקר

כיצד לזהמים בנטיה שיש בצבא, לראות באדם מספר ותולאו — ובנטיה שיש באדם, לראות עצמו, במסגרת הצבא, כמספר ותולאו? כיצד עוקרים סכנה חמורה זאת לרוח-הגייסות ולכושר-פעלה של היחידה? הרגימנט ה-6 של "חיל-הפרשים המשורין" של צבא ארה"ב, מנסה להשיב על כך בסקירה זאת; ולפה משמש לו המחבר, אשר שירת בו במלחה"ע ה-2, בירת אירופה, כגנרל-מפקד.

הסקירה לקוחה מתוך ירחון "ביה"ס לפיקוד ולמטה-כללי", "ההשקפה הצבאית"

("Military Review")

כשירות-נפנית בצבא — מאת הלוי' ג'. ה. מרסין

אין חולקים על ערך האימון הגופני כאמצעי להכשרת החייל לקרב — אבל אימון גופני שאינו משרת תכליות צבאיות מובהקות, ברכה לבטלה הוא, אומר המחבר, ומצביע על "המצויר-הרצוי" במקצוע חיוני ומתפתח זה, דברים אלה הבאים מן העברה-הוא של כדור-הארץ, מתוך שורותיו של צבא אבסטרליה, הדים הם להעלאת נושא זה, בומן-האחרון, בכל צבאות "המעגל הבריטי" ולא בהם בלבד.

הרשמה מתומצתת מתוך "ירחון הצבא האבסטרלי".

("Australian Army Journal")

תהא הקליעה תענוג! מאת הקול' ר. ל. קוק

קלעות-רובה, זה יסוד-המוסד לכל אימוני החייל, אינה זוכה, בדרך-כלל, לשיטת אימון ההולמת את חשיבותה. מדריכים רבים לוקים ביחס שגורתי אליה, והופכים אותה למקצוע יבש, בעוד אשר היא עשויה, בעצם מהותה, לשמש מקור הנאה לעוסקים בה. המחבר עומד על כך, ומציע שיטה אשר בה יצאו נשכרים גם המדריך וגם החניך.

המאמר נתפרסם ב"ירחון כוחות הקרב של הצבא" האמריקני

("The Army Combat Forces Journal")

ארטילרית-שדה וארטילריה בינונית. עדיין היו לנו רק שתי בריגדות-רגלים: אחת מהן היתה הבריגדה הששית, אז בפיקודו של ג'אנטרי.

את האימונים אוכל לתאר באופן הטוב ביותר בצטטי את הדוח, שהעביר בינינו הגנרל פרייבארג חודשים מעטים אחר-כך:

"מאחר שהזמן היה קצר, החליטנו את אימונינו בחזרה דיביזיונית, במלוא-ההיקף, בתנאים הדומים ככל האפשר לתנאי ההתקפה האמיתית שיהיה עלינו לערוך אח"כ כדי לכבוש את רכס מיטיריה. תכניות מושלמות והכנות נערכו ל"התקפה", ואת זאת ביצענו לאור הירח, ב-26 בספטמבר. הונחו שדות-מוקשים ממשים במקומות המתאימים למקומות שבהם ציפנו למצאם. התותחים הועברו עוד בלילה קדימה, לעמדות אשר עוד מקודם נערכו בהן המדיות הארטילריות הדרושות, ועם בוקר כבר היו מחופרים ומסוים. הרגלים רבצו במוסתר, במשך כל היום, בעמדות-המתנה. ההתקפה הוצאה לפועל בחזית שתי בריגדות, בתאום-זמנים עם תכנית-האש הארטילרית. פגזי עשן ופגזים נותבים נורו לאורך התחומים שבין בריגדה לבריגדה ובין דיביזיה לדיביזיה, כדי לעזור לרגלים לשמור על הכיוון. פלסים פרצו את גדרות התיל בטורפות-בנגלור, וטיהרו וסימנו פרצות בשדות המוקשים. הנתיב שנוקה ממוקשים הוא, נשק נ"ט, מקלעים ומרגמות הועברו בו קדימה, וכסיוע לכל בריגדה התקדם בנתיב שלה רגימנט טנקים.

השתמשנו בפגזים חיים, ואמנם נהרגו אחד או שניים מהאנשים, אולם כל הדרגות רכשו בטחון למראה הדיוק של מחסום-האש. מפקד הקורפוס החדש, סגן אוליבר ליס, בא אלינו והלך בעקבות מחסום-האש הנצ כדי להיווכח במו עיניו בטיב המחסום. בעקבות תרגיל זה ביצעו הבריגדות אימון-בריגדה ואימון-גדוד, כדי להביא לידי שלימות את התרגול שלהן. כן ביצעה כל בריגדת-רגלים תרגיל מיוחד, שנושאו היה ההתקפה הצפויה בשיתוף עם טנקים ובסיוע ארטילריה, והשתמשה בתחמושת חיה. כל כלי הנשק אופסו וקניהתוח נבדקו, לקביעה מדויקת של מהירות-הלוע וחישוב מסלול התעופה.

ככל ששבנו ובחנו את הדבר, כן נתחור לנו, כי התקפת רגלים באור הירח, בחבל-ארץ החסר תואם-להתמצאות, המכוסה שדות מוקשים, מלכודות-ייקוש וגדרות-תיל, הנה מבצע קשה ומורכב ביותר.

תרגילים אלה חשובים היו לאי-ערך, משום שהקנו לנו נסיון-מה להתבסס עליו. חשבנו, עמלנו והתאמנו קשות ורבות. תצלומי-אוויר ודוחות-מודיעין הראו כי ביצוריה-ההגנה של האויב הנם אדירים. היו שם שתי רצועות-הגנה נפרדות, כל אחת מהן מחופה בגדרית-תיל ושדות-מוקשים; אחריהן קו שליש של מתחמים-מגונים, ומאחורי הלז מיועדו הותיקים — ה"פאנצאר-דיביזיות" ה-15 וה-21, ודיביזיות השריון האיטלקית "אריאטה". הבינונו שהמלאכה שלפנינו לא תהיה קלה, ועל כן לא חסכנו מאמצים. בשבועות אלה עמלתי וחשבתי יותר מאשר אי-פעם בחיי, וכן מעולם לא העבדתי גייסות עבודת-פרך כבאותו זמן, וכל המפקדים והמטות פעלו כך.

אולם אנו ביצענו יותר מאשר סתם אימונים. בריגדת השריון התשיעית היתה עוצבה חדשה, שהורכבה מרגימנט ההוסארים ה-3, רגימנט "יומאנרי-של"

וילטשייר" מלכותי, ורגימנט "יומאנרי של ורןקשייר" מלכותי, וצוידה בטנקים מטיפוס "שרמן" ו"קרוסידר". רגימנט ההוסארים ה-3 היה רגימנט-מדבר ותיק, גונדה משלו נשלחה לכרתים, ושני טנקים שלו נעו בראש התקפת-הנגד בגלטוס. הכרנו רבים מקציניו. הרגימנטים האחרים היו חדשים למדי במורת-התיכון. כמונו היו גם הם תקיפים בהחלטתם, כי כאן לא עוד יהיו דברי הבל בענין טנקים ורגלים, שאינם מקיימים שיתוף פעולה.

הגנרל ערך באלכסנדריה סעודת-ערב חגיגית לקצינים הבכירים של הדיביזיה ושל בריגדת השריון התשיעית, וכך השכיל להסיר מבינינו מחיצות רבות של הסתגרות וביישנות. הרגימנטים קבעו את עליה-השרך הנורוילנדי, סמלנו המיוחד, על טנקיהם וכלי-רכבם. שמחנו על כי גאים הם לענוד אותי. שלחנו את אנשינו לבדוק את ה"שרמנים" שלהם ולהתפעל מהם, ואת תזמורתנו — לגנן במסדריהם-החגיגיים ובטכסיהם הדתיים. ערכנו ביקורים איש אצל רעהו בכל הזדמנות, והצלחנו להכיר ולדעת בתוכם אנשים ואישים רבים ככל האפשר. ומעל לכל התאמנו יחד, ערכנו יחד תטל"גים, והכינונו וביצענו את תרגילינו במשותף. התוצאה היתה שבמשך כל הקרב הגישה לנו בריגדת השריון התשיעית סיוע נהדר, בלי להתחשב באבידותיה הנוראות. לא היתה עוצבה אשר הגדילה ממנה להקריב קרבנות למען הנצחון.

לקראת סיום תקופת האימונים ערכנו מספר מסדרים חגיגיים במסגרת הבריגדה, והגנרל מונטגומרי בא לסקרנו. הבריגדה החמישית, על ארבעת גדודיה בתקנם המלא, גראתה בעיני נהדרת. בעת שעבר הגנרל בין השורות הערתי לו כי כל איש הנו ותיק בצבא. "כן" — אמר — "מאומן להרוג באור הירח". תזמורתנו ניגנה, ערכנו מצעד-כללי, והיחידות נעו בשדרות-פלוגה וצעדו במבנה-מסקר — לפי כל הכללים של ימי שלום; עם הסיום אמר לי הגנרל כי מראה גייסות מצוננים כל כך רומם את רוחו. מסדר חגיגי נאה משפר את רוח הגייסות והמפקדים גם יחד. אף כי הגייסות רוטנים על ההכנות, משפיע עליהם הדבר לטובה — כחיילים — והם נהנים מן המחזה ומגאותו של כוח קיבוצי ממושע. למפקד אין הזדמנות טובה מזו, מלבד הבוחן של קרב-בפועל, להעביר תחת שבת ביקורתו את מזגה, רוחה ורמתה של יחידה. כאשר הכל כסדרו — בולט הדבר בתשומת-הלב ובמחשבת-תחילה, המתגלות בהכנות, בהיטות הפקודות ובדיוקן, ביציבות האנשים בעת הצפייה, בקלותם ובטיחותם, אף ברברבנות-מה שבתנועותיהם, ואולי יותר מכל — באופן בו פוגשים הם את עינו של הקצין הסוקר. אחרי המסדר הייתי שבע-רצון מאוד.

מפקד הארמיה אסף אליי את כל הקצינים מדרגת בריגדיר ומעלה, ובעזרת

(*) רגימנטים של חיל-פרשים מיליציוני מתנדב, שהיו חלק מהצבא הטריטוריאלי; במהלך מלחמת העולם השנייה מוכנו הרגימנטים הללו והפכו ליחידות רכב-שריון. — המער.

מפה גדולה הסביר את תכניתו למערכה ואת השקפתו הוא על הדרך בה צריך לבצעה, בארבעה שלבים: ההבקעה-פנימה, ההתכשורת, ההבקעה השלמה, וניצול-ההצלחה. כל מפקדי בריגדות-הרגלים חשו קצת שמחה-לאיד, כאשר אמר כי שינה את תכניתו מאחר שנוכח שהשריון אינו מאומן. ימים ספורים לפני הקרב קיבלנו סמכות להסביר את תכנית הארמיה למערכה לקצינינו ולאנשינו, בהגבלות מועטות בלבד, והוראות כיצד לעשות זאת.

מספר דיונים נערכו בדיביויה. ישבנו סביב דגם-תבליט של רכס מיטיריה ודנו, נקודה אחר נקודה, בכל שלב ובכל פרט של תפקידנו. הגנרל פרייבארג וקצין האג"ם החדש, רא"י קוירי, היו עובדים ונוסעים שעות רבות בכל יום, הואיל והיה עליהם לתאם בעיות רבות עם שני הקורפוסים, שלפיקודם היה עלינו לסור, לקורפוס ה-30 למשך הקרב, ולקורפוס ה-10 בעת ההבקעה וניצול-ההצלחה, וכן עם שכנינו באגפים, הדיביויה ה-51 מימינו והדיביויה הדרום-אפריקאית ה-1 משמאלנו. במספר נקודות, כגון, קצב העתקתו קדימה של מחסום-האש הארטילרי, עיתי הפסקות-האש ואורכן, תחומי גזרות-העוצבות וציון הנתיבים, היה עלינו להסכים לויתורים. לבסוף הושלמה תכנית הדיביויה והופצה, והבריגדות החלו בתכנון הן.

את תכניות אימונינו סיימנו במחצית אוקטובר, ושוב נענו אל אזור החוף כדי שיוכלו האנשים לרחוץ בים, להרגע ולהנפש. מפקדים ומטות נעשו עסוקים למעלה-מראש. סיימנו את שטח-הכינוס שלנו ואת דרכי-הגישה אליהם, ומשם — את העמדות בהן ירבצו הגייסות עד למתן אות ההתקפה. בחרנו מקומות למפקדות ואזורי-חניה-מוגנים לכלי-רכב ולטנקים, בדקנו מה עושים שכנינו, נגשנו קדימה אל קו-העמדות, והתבוננו ברכס שנקבע כיעדנו. כל זה היה כרוך במסעות ארוכים ומפרכים בדרכים, בשבילים מאובקים ודחוקים, וצריך היה להעשות בלי לעורר ביחידות אשר בקו כל חשד, כי מתכונים כאן ליותר מחילופין גרידא.

דיברנו לפני כל הקצינים, הסברנו להם את תכנית המערכה בקוים כלליים, ואת משימתנו ותכניתנו אנו במפורט. כן אמרתי כי שיחק לנו המזל שנשארו בחיים כדי לקחת חלק בקרב הגדול, העומד להערך בקרוב.

תכניתה של כל בריגדה היתה — לכבוש את יעדה הראשון על ידי גודד אחד. בחרתי בגדוד 23, כי חשבתי את ראג רומנס למפקדי הנלהב ביותר. רלף הרדינג מג"ד ה-21, ותום קמפבל, שהיה אז מג"ד ה-22, היו גם הם תקיפים ומוכשרים באותה מידה, אלא שהם יוכלו להשתלט היטב יותר על המצב בהתקדמות הממושכת כלפי היעד הסופי. המאזרים חולקו בין הבריגדה החמישית והששית; אל כל אחת נלוו שתי פלוגות מהם לשם "ביעור" השטח.

דיברתי אל אנשי גדוד 23, כשהם ישובים על מורדות גבעות-החול. אמרתי כי רגע זה, המהות מפנה במלחמה, הנו הגדול שבחייהם; עליהם מוטלים החובה

והכבוד לבצע את ההבקעה-פנימה, שבה תלוי הכל; המוניטין שלנו כבר הוטל להתמודדות זאת ואני מצפה מהם לבצע זאת, בכל מחיר. ראג הקים את האנשים על רגליהם והם הריעו שלוש תרועות עזות ומהדהדות. בפנותי משם ציין מאן-דהו כי היעד הראשון כמוהו ככבוש על ידינו.

היה בכונתי לשוחח גם עם שאר הגדודים, אלא שאותו ערב נמסר לנו כי "יום ה-ע" יהיה 23 באוקטובר, בהיות הירח במלואו, ואנו נענו במשך הלילה אל שטחי הכינוס, כעשרה ק"מ מן החזית. בלילה הבא, 22-23 באוקטובר, התקדמנו ולפני עלות-השחר כבר היינו מחופרים ממש מאחרי הקו. שם שכנו היחידות, איש-איש בחפרת-החריץ שלו, במשך כל היום.

בשעות הבוקר נערך דיון סופי בדיביויה. כל ההכנות והתנועות המורכבות והמדוקדקות הושלמו בהצלחה, ולא נראה כל סימן כי נתעורר חשד בלב האויב. בוטחים היינו בהצלחה, אולם דאוגים במקצת באשר לעיתוי. על הרגלים היה להגיע אל היעד האחרון בשעה 0245, ב-24 בחודש. מאחר שזריחת השמש חלה ב-0620, נותרו לנו רק כשעתיים ומחצה של אפלה כדי לפלות את שדות-המוקשים האחרונים ולקדם את הנשק המסייע, כולל הטנקים שלנו.

חפצנו להתחיל מוקדם יותר, ולקצר בשהיות בזמן ההתקדמות, כדי שתעמוד לרשותנו תקופה אפלה ארוכה יותר למטרות אלו, אך שאר הדיביויות לא הסכימו לכך. לנקודה זו חששתי באופן מיוחד, וג'אנטרי אמר כי אפילו יתנהל הכל למישרין כמו בתרגיל, אי-אפשר יהיה להספיק. למזלנו טעינו שנינו. פראד הנסון הבטיחנו, כי חפריו יכינו את הפרצות בזמן הנכון ולא יפגרו מאחרי הרגלים, ואמנם כן היה. על הדיביויה הוטל להתקדם לעומק של 4.5—6 ק"מ מקו ההתחלה. כשרק 104 תותחים לרשותנו, היה עלינו "לכסות" חזית ברוחב של 2.3 ק"מ ביעד הראשון, וברוחב של 4.4 ק"מ ביעד האחרון. פירושו של דבר היה שכל תותח יירה לאורכה של רצועת-אדמה ברוחב של 22 מ', ואחר-כך ברוחב 42 מ', ומעט מדי פגזים יפלו על כל מטר מרובע, מכדי שיהיה למחסום-האש ערך כלשהו; כדי שיהא תכליתי, צריך מחסום-האש ל"הרוות" כל מטר מרובע של קרקע בפגזים. לפיכך היתה תכנית הארטילריה כזו: רבע מהתותחים יירו במגמה לסמן את גבולות המחסום הארטילרי, כדי לעזור לרגלים לשמור כיוון, ואילו שאר שלושת-הרבעים יירו ריכוזי-אש על נקודות נבחרות, שבהן, כידוע לנו, נמצאים ביצורי-ההגנה של האויב; לכן, לפי ממדיו אחר-כך, לא היה זה מחסום-אש של ממש. היעד של הדיביויה חולק שווה בין שתי הבריגדות, כשעל הבריגדה החמישית להתקדם מעט יותר. קצב ההתקדמות היה 90 מ' ב-3 דקות, והיה זה קצב איטי מדי לרגלים עזי-ההחלטה שלנו.

בכל בריגדה הוטלה על גדוד אחד המשימה לכבוש את היעד הראשון, כ-3 ק"מ מקו ההתחלה, ו-1,200 מ' מאחרי מוצבי-האויב הקדומניים. לאחר כיבוש

מועדות למלחמה. המג"דים התכנסו, עליזים ובוטחים, פטפטו מעט ופנו איש לעברו, כשהם מאחלים הצלחה ברוח רצינית מהרגיל. כולנו התבוננו בשעונינו בלי הרף. בשעה 9 לערך, לאוריריח מבחיק, החלו הרגלים להסתדר לפי מחלקותיהם ובמהרה נעו בהשקט אל קו-ההתחלה, אשר נמדד כבר וסומן—כרגיל, בפסי-בד לבנים. לא ארעה תקלה איזו שהיא, אולם אף כי הייתי חדור בטחון, חשתי עצבנות ודאגה יותר מאשר לפני כל קרב אחר.

הלכתי לאורך חזיתו של גדוד 23. על הגדוד היה לבצע את חלקה הראשון של התקדמותו בכיתות (ברוחים של חמישים מ' בין כיתה לכיתה). הלכתי לאורך חזיתו של שתי פלוגות ואמרתי "בהצלחה, בחורים", לכל כיתה. תגובותיהם נגעו עד לבי: "נעשה זאת, המפקד", "לא נכויבך, המפקד", "העשרים ושלוש יבצע זאת, המפקד". לא היה כל ספק, שהרגלים אף הם מוכנים למלאכה. עצרתי לדבר עם ראג רומנס. הוא הסיר את מעילו והפשיל שרווליו, ונראה כאילו הוא יודע מה בכונתו לעשות. פט לינץ, אחד ממפקדי הפלוגות, שעתידי היה ליהרג תוך שעה, אמר כי הגיע הזמן לזוז. ראג שרק במשרוקיתו, והגדוד צעד קדימה כאיש אחד. התבוננתי בהם עד אשר נעלמו מעיני, כשבזכרונם עולים אותם האנשים, ואחרים, בלילות אחרים; פניתי לראות את הגדודים 21 ו-22 מתקרבים בשני טורים ארוכים, הנמשכים והולכים. הם התקרבו אל סרט הסימון, וישבו לחכות לרגע צאתם הם.

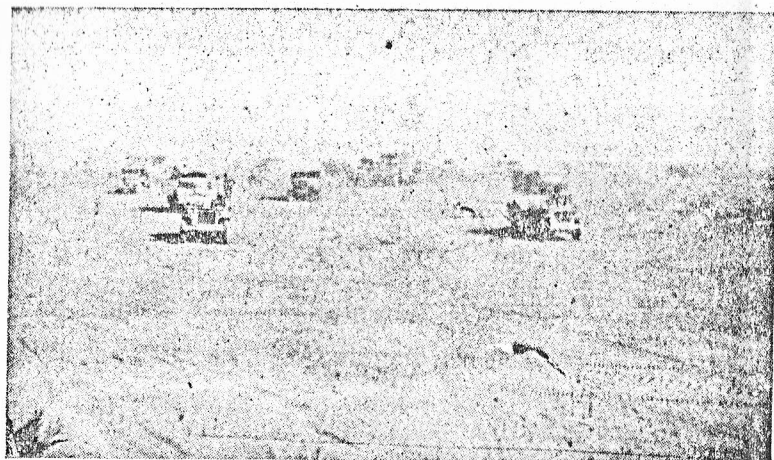
חזרתי אל מכונית-הפיקוד-המשורינית. עוד לפני שהגעתי שמה נפתחה ההרעשה, אותה הרעשת הפתיחה הראויה-להזכר של עלמין. היתה זו ההרעשה הגדולה ביותר שהתחוללה אי-פעם באפריקה — 800 תותחים ירו. הגנרל היה במכונית-הפיקוד המשורינית, ואנו נשתהינו על עמדתו דקות אחדות, מוקסמים ומיוקאים, מתפללים בלבנו למען הגדודים האמיצים המתקדמים אל תוך הסערה. "אם היתה אי-פעם סיבה צודקת..." דיבר הגנרל אל עצמו, נגע בכתפי, ונפרד. טיפסתי אל תוך מכונית-הפיקוד המשורינית וישבתי אל השולחן, מול מונטי. במשך עשרים דקות הפגינו התותחים את כל סוללות האויב — הידועות או "החשודות"; היה זה ריכוזו של עשרים לאחד — עשרים סוללות ארטילריה הלמו בכל סוללת אויב. ואז הוצתה האש אל מתחמי-ההגנה הקדמוניים של האויב, הלמה בהם עשרים דקות נוספות, וב-22.20 החלה לזוז שוב קדימה — והסתערות הרגלים נפתחה. כמעט ולא הושבה כל אש ארטילרית; תוך דקות ספורות היה ברור כי השגנו הפתעה טקטית, וכי תותחני האויב רותקו, או חוסלו.

לא ציפינו לכל ידיעות לפני שיגיעו ידידותינו אל היעד הראשון. בשעה 23.00 נעשיתי קצר-רוח, ויצאתי אל הרכס הנמוך שאחרי הסתדרנו. אי-אפשר היה לראות דבר מבעד לאבק ולעשן, גם לא את מאות הפגזים המתפוצצים. אור הירח נתעמם, ברור היה שצפוי קושי בשמירה על הכיוון והמגע בין היחידות. מהרחק

מימיננו יכולתי לשמוע בברור את סלסולי חמתות-החלילים הסקוטיות, נגינה מעוררת, קרבית. לא קל היה לחזור אל מכונית-הפיקוד ולשבת בה יציבה. הרגלים חלפו באיטיות. מדי הפתח הדלת היה רצמם הבלתי-ינסך והמטריף-התהדעת של התותחים הופך למחריש אזנים. רגימנט-ידדה שלם היה יורה מעלינו ממש, ממרחק מאות מטרים אחדות מאחור. הקבוצה הממתינה של קצינים ורמנים עמדה בסתר קיר המכונית, מעברה "המוגן-מרוח", כדי להשיג מחסה כלשהו מהרעם ומההדף. שני קשרים עם מכשיר אלחוט נלוו על הפלסים שעמדו להכין את הפרצה. השמאלית. לא נשאר לנו מכשיר נוסף בשביל הפרצה השניה. בערך בזמן שציפינו התקשרו הקשרים, כדי להודיע לנו כי החפרים החלו לטוהר את הפרצה וכי נתונים הם תחת אש כלי-נשק קלים. הם לא ידעו ולא כלום על אודות הרגלים, מלבד זה שקרבות מתחוללים אי-שם לפניהם. פצועים-מהלכים מעטים חזרו, ומיד נלקחו כאמבולנסים אל תחנת-החבישה. הצבנו אנשים על הרכס כדי לצפות לאותות-הצלחה, ולהודיענו מה שיוכלו לראות. הם אמרו שאי אפשר לראות דבר, מלבד ערפל, אולם אפשר לשמוע קול ירי נשק-קל; "עשרות-עשרות שפנדאות" — אמרו.

ב-23.00 לא ראה עדיין איש אף זיקוק מזיקוקי סימון-הצלחה; זה לא הפליא, כי קם כעת ענן גבוה של אבק, אשר הסתיר אפילו את הכוכבים והחשיך את אור הירח. לא יכולנו להשיג את גדוד 23 באלחוט, ולא בקו-הטלפון שהניחו אליהם קשרי הבריגדה. הודעתי למפקדים בהדגשה, שאם ינותקו אמצעי הקשר (וב-1942 תמיד קרה כן), יש לשלוח חזרה קצין המכיר היטב את המצב, כל אימת שתהיה ידיעה חשובה להעבירה. חלפה מחצית-שעה, ועוד לא הגיעו כל ידיעות מן הרגלים, אולם בדרך איזו שהיא הגיעה ידיעה, כי הפרצה הימנית כמעט וטוהרה. החלטתי שלא לחכות עוד, וציויתי על מכס קופ לקדם בנתיב זה את התובלה של גדוד 23. לאחר דקות מספר נמסר כי גם הפרצה השמאלית טוהרה, ואמרתי לסייקס להתקדם עם הטנקים שלו. כל השתהות עלולה להיות הרת-אסון, והיה עלי להניח כי חוסר-הידיעות הוא בבחינת ידיעות טובות.

סמוך לחצות, כשעמדו להתחיל שנית בהתקדמות, התקשר עמי קופ לאמור, כי הגיע אל היעד הראשון עם התובלה, כי פוזרים שם כמה הרוגים ופצועים, אולם אין כל סימן אחר לגדוד 23, וגם את שני הגדודים האחרים לא ראה. טוח הראות היה פחות מ-50 מ'. נראה היה כאילו נעלמה הבריגדה מעל פני האדמה. הודעתי לחפר שם את תותחי הנ"ט שלו ולהשאר במקום. מיד לאחר זאת נותק הקשר עמו. הוא עלה על מוקש, נפצע קשה, ומכשירו ניזוק. הודענו לדיביזיה כי תמונת המצב איננה ברורה, אך נראה בבטחון כי היעד הראשון נכבש, וכי ההתקדמות נמשכת. שיערתי כי גדוד 23 איבד כיוון והתפצל; את הפתרון הנכון של חידת העלם לא מצאנו, לא מונטי ולא אני.

מערכת עלאמיין — ההבקעה

בדיוק על היעד שלו, הנשק המסייע מחופר, וחש עצמו נוח למדי. מספר הנפגעים היה למעלה ממאה.

בראש הרכס מצאתי את ג'והן קארי מתבונן בעשרה טנקים של ה"ימאגרי" של-וילטשייר, מהבריגדה שלו. הם פרצו קדימה ונחבלו על גבי שדה-מוקשים נוסף. לאחר ההתבססות נטל מחדש את הפיקוד על הרגימנטים שלו. ג'והן קארי, שנהרג לאחר זמן בנורמנדיה, היה אדם אמיץ להפליא, והוא החזיקני עמו במשך רבע שעה בשטח גלוי לגמרי שעה שהתבונן בטנקים הניזוקים, הניצבים כמאה מטר מאתנו, המופגזים ע"י תותחי 88 מ"מ.

המשכתי בדרכי מאחורי הרכס, עברתי ללא פגע בשטח שהיה, כפי שגילינו אחר-כך, זרוע מוקשים, וביקרתי אצל רלף הרדינג (מג"ד 21). מפקדתו היתה נתונה בהפגזה, ואת סיפורו שמעתי בשבתי עמו בחפירת-חריץ צרה ודחוקה עד מאד. גם הוא נתקל באותן הצרות עצמן בהערכותו על היעד הראשון, ולפי דעתו גילה באני אבוט, קצין המודיעין החדש של הבריגדה, יכולת נאה בהצליחו להניח את סרטי-הסימון. גדוד 21 נלחם על קו-הרכס, וקצת מעבר לו, קשות. פלוגתו של בטלנד איבדה את כל קציניה, בטלנד נהרג, והסמל בראמזל קיבל את הפיקוד והיטיב לעשות. בראמזל קיבל את אות השרות המצויין ("D.C.M.") וכאשר סיפרתי לגנרל כי חבר הבוחנים פסל אותו לפני-זמן לקצינות, העניק לו את הדרגה מיה, דבר נדיר מאד. עוד מפקד פלוגה, מק אלרוי, נהרג, והסגן, שמצא אמתלה כלשהי לקחת חבל בהתקפה, נפצע, ובסך הכל נפגעו כמחצית הקצינים

באיחור רב הודיעונו במכשיר האלחוט שעם הפלסים, כי גדוד 22 עבר על פניהם, הטנקים הגיעו והם זוחלים קדימה, בכל אותה מהירות בה יכולים הפלסים לפנות את הדרך, ומורגי ה"סקורפיונים" שלהם-עצמם — לדוש את הקרקע. לא עבר זמן רב וכל ה"סקורפיונים" נשברו או יצאו-מכלל-שימוש ע"י אש אויב. בסביבות שעה 0300 הופיע אנגוס רוז, אז שלישי גדוד 23, מאובק היה ופרוע, ובפיו סיפור מיוחד במינו. היעד הראשון נכבש ללא קרב כמעט, דבר שלא השביע את רעבונו של הגדוד המשולהב. האנשים שאפו קדימה; אמר ראג לאנגוס, או שאנגוס אמר לראג: "אין אנו יכולים לעצור כאן, הרי עוד לא לחמנו!" והמשיכו ללכת קדימה. הם עברו דרך ההרעשה הנמשכת בקביעות ועשו את דרכם תוך כדי לחימה ללא סיוע ארטילריה, עד לרגלי רכס מיטירייה, 1400 מ' הלאה משם. שם נעצרו, אולי משום שחשו בבדידותם, כי היו אז רחוקים מאד מכל השאר, ומעבר לאזור מחסום-האש של השלב השני. כאשר הגיע מחסום האש של השלב השני אליהם, הוא דרס אותם, הגדודים 21 ו-22 נעו דרכם בעקבות מחסום-האש כדי להסתער על הרכס, וגדוד 23 נסוג אחורנית אל שדה-המוקשים הראשון. אנגוס לא יכול להסביר את פעולתם, ואני לא דחקתי בו, בהיותי אסיר תודה לו באמת, על הידיעות היקרות.

אנגוס חזר, לאחר שהבהיר לי את המצב כדי כך, שיכולתי לפקוד על התובלה של 21 ו-22 להתקדם בנתיב הימני. לשעה 0400 הצליחו שני הגדודים לחדש את הקשר עמנו ודיווחו הימצאותם על היעד האחרון. עברו עלי עוד שעתיים מדאגות — והיום קרב ובא. הפלסים, בפיקודו המצויין של ג'ארי סקינאר, המשיכו במסירות לפרוץ ולהתקדם, הטנקים והנשק המסייע עלו בעקבותיהם, ולפני עלות השחר יכולנו להודיע כי הנתיבים הושלמו, וכי השתלטנו על המצב, כשה"ימאגרי" של-וילטשייר נמצאים ממש עם הרגלים ולפניהם.

אכלתי פת-שחרית חפוזה והתקדמתי בג'יפ בנתיב השמאלי. סימנים רבים העידו על קרב הלילה. הרוגים ניווילנדיים מעטים בסביבת היעד הראשון, נושאי האלונקות בפעולה, אולם נפגעים רבים מאד, שלנו ושל האויב, כל שארית הדרך. על הנתיב נשארו מספר טנקים ניזוקים וה"סקורפיונים" ההרוסים, וקציני-טנקים אחד אמר לי, כי הקולונל סייקס נפצע אנושות.

ראשונה מצאתי את מפקדת גדוד 22, במדרון-האחורי של הרכס, תום קמפבל סיפר לי על הקשיים בהערכות על היעד הראשון ועל קרבות קשים על היעד האחרון ובסביבתו. שם ביצעה פלוגתו של מאקדאף התקפה נאה. כעת הנו נמצא

(*) "סקורפיון" ("עקרב") — מכשיר מפוצץ מוקשים, הצמוד לטנק (ראה הסבר ותצלום ב"צקלון" מס' 23, עמ' 6) — המעור.

וכ-150 בד"א. קצין מחלקת נושאות-הנשק נהרג דקות מספר לפני הגיעי למקום. הגדוד נמצא על היעד, הנשק המסייע מחופר, והמצב נוח למדי.

פלוגה אחת, שעליה הוטל לנצל-הצלחה אל מעבר היעד, עשתה עבודה נאה. היא השמידה שבעה תותחי-שדה, לקחה 130 שבויים, ויכלה עוד לפעול רבות. אולם אני ציויתי עליה לחזור לא יאחר מ-0430. כדי שהשטח שבחזיתנו יהיה פנוי לפעולת הטנקים ולמשימות אש-המגן של הארטילריה, במקרה של התקפת-נגד. שני שיקולים אלה גרמו לנו להחמיץ הזדמנויות רבות בניצול-ההצלחה. רבות חשבתי על הדבר אחרי נסיון זה, אך תמיד הגעתי להחלטה כי הדבר החשוב ביותר הוא — להבטיח את המאחז ביעד שנקבע; אפשר שהיתה זו גישה נוקשה מדי.

כשפניתי משם כמעט ונתקלתי בכפתור מתכת קטן, בולט מעט מעל לחול. כפי שנתגלה, היה זה מוקש-ממולכד (מוקש המחובר למלכודת-פתאים) עם פצצה בת 500 ליטראות.

הלכתי אל אגף-הגזרה כדי לראות אם קיים מגע-חיבור נאות בתחום שבין הבריגדות. שכנחנו מימין היתה פלוגת "המשמר השחור" מדוללת מאד, והיא קיימה מגע סדיר אתנו. בהיותי שם פגשתי בג'ורג' מורי, מפקד הבריגדה ה-152. הוא סיפר כי אבידותיו כבדות מאוד, אולם הוא זכה בכל היעדים שהוקצו לו. חזרתי בנתיב הימני, ובדרכי ראיתי מספר רב מדי של סקוטים הרוגים, אשר תעו בודאי ונכנסו לאזורנו. לפני עמדה אחת מוטלת היתה כיתה שלמה, רב טוראי ושבעה אנשים, בשורה אחת, כולם על פניהם.

גדוד 23 נמצא אותה שעה תחת הפגזה, ועל כן המתנתי דקות מספר, לפני שביקרתי אצל ראג (מג"ד ה-23). הוא פגשני במלים: "לא אניח לך שוב לדבר אל אנשי לפני הקרב"; אולם הוא הודה בגילוי-לב כי הוא עצמו נסחף בלהט התלהבותם של אנשיו. ידעתי כי ללהט-הפרא שלו-עצמו ושל אנגוס, היה חלק באשר נעשה, אך החלטתי כי אין צורך בכל פעולה מצדי. אבידות הגדוד הגיעו כדי 170 איש. כעת היה חונה באזור קדמי מדי, כששדה-המוקשים הראשון נמצא מאחריהם, תחת שיהוה הגנה בחזיתם. אמרתי לכן לראג לנוע חזרה אל מעבר לשדה.

בחזרי הרהרתי, כי אם גם היו אבידות הבריגדה כבדות, הרי ביצעה את משימתה בשלמות והחזיקה ביעדיה איתנות. נמצאו בידינו 288 שבויים. היה זה לאמיתו של דבר הקרב המוצלח ביותר שלחמנו עד כה. המאורים איבדו כ-50 איש. סך-הכל אבידות הבריגדה היה 561 הרוגים ופצועים, רובם מהפלוגות הרובאיות; למעלה מ-500 איבדו 12 הפלוגות שלקחו חלק בהתקפה, שכל אחת מהן היתה בת כ-100 איש.

בכל מקום זכינו להצלחה ראשונית שהספיקה כדי להוות "הבקעה-פנימה" ולפתוח בהתכתשות, אולם נראה היה כי רק הבריגדה ה-152 והבריגדה הניו-

זילנדית החמישית כבשו את כל יעדיהן. מפת-המצב שראינו בבוקר הראתה, מימיננו, את הדיביזיה האבסטרלית התשיעית, שהספיקה לעשות קצת יותר ממחצית דרכה, ואת הבריגדה הימנית של הדיביזיה ה-51, שהתקדמה התקדמות ניכרת, אך טרם הגיעה אל יעדה הסופי. משמאלנו, הגדוד ה-26 מהבריגדה הששית היה על יעדו, והגדוד ה-25, שאגפו נחשף בשל אי-יכולתם של הדרום-אפריקאים להתקדם בהרבה אל מעבר ליעדם הראשון, נמצא מפגר בכ-1000 מ'. לא היו התקפות-נגד מוצלחות בשום מקום. הדיביזיה הניו-זילנדית לקחה כ-300 מאנשי האויב בשבי, ובסך-הכל נלקחו כ-1400 שבויים, עובדה המראה כי כוח-אויב דל בלבד הוחזק בקוי ההגנה הקדומניים. גם הגרמנים וגם האיטלקים לחמו היטב, בדרך כלל.

השתוללו עוד קרבות רבים בטרם זכינו במערכה, אולם הבריגדה החמישית, פרט למאורים, לא נקראה לתפקיד נוסף. הבריגדה הששית ערכה התקפה בליל 25-27 בחודש, כדי לישר את קויה, והצליחה בזאת אחרי קרב קשה. אנו לא השתתפנו בקרב, ולמחרת היום, בערב, החליפנו הדרום-אפריקאים, ואנו נענו לעורף, לעתודה.

המאורע היחיד שהתרחש היה התקפת ה"שטוקה" הלפני-אחרונה שראיתי, אשר נערכה בדמדומים, בערב 26 בחודש. בדרך נס ניצלנו, מונטי ואני, מפגיעה קרובה מאד, כיון שתפסנו מחסה יחד בחפרת-חריץ צרה. למאורים היו כמה אבידות. לא היה עתה כל ספק שהולכים אנו ורוכשים במהירות עליונות-באוויר. המבנים המכונסים של מטוסי "בוסטון" ו"בולטימור", "שמונה-עשר השלמים" תמיד", טסו הלוך ושוב כל היום כולו, ובכל יום ויום. מפציצי-קרב של האויב היו עורכים מדי פעם התקפות פגע-וברח, אך מטוסי ה"שטוקה" היו נורים ומופלים כיונים, ואחרי לילה זה שוב לא ראיתם.

הדיביזיה הניו-זילנדית הוסיפה להיות אחראית לגזרת חזית, ומספר התותחים והיחידות הבריטיות שבפיקודה גדל והלך בתמידות. הגנרל פרייבארג, שמפקדתו הטקטית נמצאה בארבעה טנקים מטיפוס "סטיוארט", נמצא רוב שעות היום באזורים הקדמיים, כשאצבעו על "דופקו" של הקרב המתנועע. בדרך כלל היתה הדרך אליו בלתי-משעשעת ביותר. על גבי אחד השבילים מוטל היה איטלקי הרוג, שנכבש פעמים כה רבות בגלגלי הרכב, עד שרודד בדיוק כשטיח-שלפני-האח. לאחר ביקורי הרהרתי תכופות, כי מושגו של הגנרל על בטחון הוא יחסי בלבד.

הפלוגות הרובאיות בשתי הבריגדות שלנו דולדלו עד לכות של 50—60 איש בכל אחת, ותגבורות לא היו בנמצא. ברור היה כי התקפה נוספת תטיל מומים

(* מטוס צלילה גרמני. — המער).

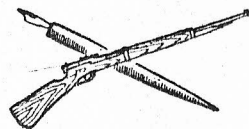
נוספים בגדודים, והדיביוזה לא תוכל לקחת חלק בכל מבצע של ניצול-ההצלחה. את כוח-הרגלים התוקף היוו עשרים הקצינים ו-400 הבד"א (התקן המלא) של כל גדוד. למעשה תקף גדוד 22 במערכה זו בכוח כולל של 310 בפלוגות הרובאיות ובמפקדות שלו. אחרי כיבוש היעד נוספו עליהם 129 אנשים מנושאות-הנשק הכבד. שאר 244 האנשים שבגדוד לא הובאו כלל קדימה. מספרים אלה הם אופייניים. הפלוגות הרובאיות נשאו את עיקר עולה של כל התקפה, ביחוד של זו שנערכה דרך שדות-המוקשים. "הנשק הכבד" — מחלקות המרגמות, ה"ט, הוחלים והנ"מ; המפקדה, המודיעין, התובלה, הקשר, הש"ר, והסגל המנהלתי מנו 15 קצינים ו-328 בד"א. המפקד ומפקדתו הטקטית הקטנה, כיתת המודיעין, רוב הקשרים וחלק מאנשי השירות הרפואי השתתפו בדרך כלל בהתקפה, אולם השאר לא יכלו להתקדם אלא לאחר שנפרצו פרצות בשדות המוקשים והמצב יוצב. מובן, כי רוב התובלה והסגל המנהלתי לא היו נחוצים כלל באזור הקדמי במשך ההתקפה. תשעים אחוז מהאבידות עלו על כן בחלקן של הפלוגות הרובאיות, ורשימת אבידות של 150 לגדוד היא הרבה יותר חמורה מרשימת אבידות כזאת לגדוד של ימי מלחמת העולם הראשונה, על ארבע פלוגותיו הרובאיות, שכל אחת מהן מנתה למעלה מ-200 איש. קרבות קשים אחדים, אפילו מוצלחים הם, משאירים בדרך כלל את הגדוד במצב כזה, שאינו מסוגל עוד ללחום בלי שיקבל תגבורת — ויקלוט אותה. דעתי היתה כי פלוגה רובאית בת 50 איש עונה על צרכי הגנה, שהיא בעיקר ענין לתותחים ולנשק אבטומטי, אולם אין די בכוח של פחות מ-80 איש לפלוגה לשם ביצוע התקפה.

הקרב המשיך לסעור בשלב ההתכתשות, בעוד אנו שבעורף משמשים עתודה ושולחים את אנשינו להתרחץ לפי תור. הבריגדה המשורינת התשיעית נשארה בתוך הקלחת וסבלה אבידות נוראות. המאורים, שעדיין היו חזקים למדי, לקחו חלק בהתקפה על נקודה 29, בפיקוד הבריגדה ה-151. הם כבשוה אחרי קרב קשה, בו נגרמו להם למעלה מ-100 אבידות. בייקר נפצע פצע חמור מאד, משנהו לפיקוד, הארט, נהרג, ואת הפיקוד קיבל צ'רלי באגאט, בן למשפחה מאורית ידועה, שהיה אז רק בן 26 — הקצין הצעיר ביותר שזכה לפקד על גדוד, והראשון שלא היה חייל כלל לפני המלחמה.

בסוף אוקטובר כבר נתקע במערך ההגנה של האויב טריו רחב ועמוק, בעיקר ע"י סדרת התקפות רגלים רבות-עצמה, נגד מספר יעדים מוגבל ובסיוע ארטילרי בלתי-מוגבל כמעט. השכם בבוקר 2 בנובמבר נערכה חדירה נוספת, בעומק 3500 מ' ובחזית בת כ-3000 מ', ע"י שתי בריגדות בריטיות ושריון, בפיקודו של הגנרל פרייבארג. טריו זה היה שטוח כשולחן ומאד לא "בריא", בהיותו נתון להפגזה עזה ולהתקפות-נגד משוריינות. אף על פי כן נאחזנו בו. בצפון הוכנסה הדיביוזה ה-90 הקלה של הגרמנים להתקפה נגד האוסטרלים, ולחמה

עד שקפאה במקומה. בערב סיפר הגנרל לנו, הבריגדירים, כי האויב מתחיל להתפורר והתרה בנו להכין את התובלה לקראת ההבקעה. לא נמצא עמנו עוד אדם אחד שהיה שותף לו בדעה אופטימית זו.

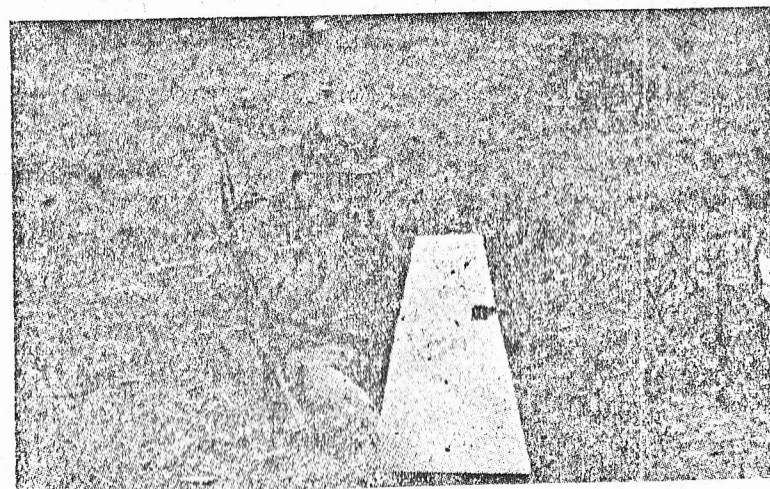
בבוקר המחרת היה הטריז מופגז עדיין הפגזה כבדה. נסעתי קדימה; הנסיעה לא ערבה לי, והספקות הציקו לי. אבל הגנרל (פרייבארג) היה חדור ודאות. הוא אמר כי כבר הודיע למפקד הארמיה שנסתיימה המערכה, וכבר הבריק מברק ברוח זאת לממשלת ניו-זילנד. בשעת אחר-צהריים מאוחרת נתקיימה ישיבת-מפקדים של הדיביוזה. הגנרל אמר כי הפרצה פרוצה לכל הדעות ולכל הצרכים, וכי בבוקר המחרת נתקדם דרכה ונפנה מערבה וצפונה, לפוקה, בכביש המדבר, כדי לנתק את הגרמנים שבצפון. שש הדיביוזות האיטלקיות שבדרום, החסרות רכב להובלת-גייסות, גורלן נחרץ ממילא. נצטוו להצטייד במים ומנות-מזון לשמונה ימים, בדלק ל-700 ק"מ, והתותחנים נצטוו להצטייד ב-360 פגז לכל תותח בן 25 ליטראות, וב-200 לכל תותח בינוני. אלה היו בשורות טובות. מונטי ואני פתחנו את בקבוק הויסקי האחרון שלנו, כדי לחוג אותן.

הנושא המרכזי

הקול-לויט, הווארד ק. פארקר

אמנות המלחמה בהווה היא מורכבת, וללא ספק תהיה מורכבת עוד יותר בעתיד. קשה מאד ללמוד לנוע היטב, לירות היטב, ולהשתמש שימוש נכון באמצעי-הקשר. הושם דגש רב - בצדק - בעבודת-צוות. אולם אין כוח הצות גדול מכוח

„בפעם הבאה אחפור מעט יותר עמוק. הרי יכולתי להיות כבר גויה מתה בתוך-שוחה זו.“

האנשים והמפקדים מהם הוא מורכב. על כן, כל דבר התורם להעלאת הפרט לפסגת יכולתו, הנו אמצעי-עזר לפיתוח צוותות פועלים-היטב, והנו גם בגדר תרומה לרוחה החיילית של היחידה כולה.

מאמר זה שונה מרבים אחרים - בזה שהוא מתאר מה נעשה ביחידה מסוימת כדי לזכותה בהערכה גדולה מצד מפקדות-ממונות, ולעשותה יקרה במחשבתם ובלבם של קציניה וחיליה - ואינו מצביע על מה שצריך היה להעשות. על אף שננקטו אורח-מעשה רבים, בצורה תכליתית, עלידי רגימנט-הפרשים המשורין הששי - שהשתייך לחיל-הג'נדרמיה של ארצות-הברית, ואחר כך, בשנים 1951-1952, לארמיה השביעית בגרמניה, - ידון מאמר זה רק בנושא-המרכזי שעבר כחוט השני בכל פעולות היחידה - בנימה-האנושית, ובחשיבותו של הפרט.

רשמים ראשונים

רשמים ראשונים הם בעלי-חשיבות, והשפעתם מאריכה, בדרך כלל, ימים; דבר זה נכון במיוחד בצבא. אלה שפיקדו על רגימנט-הפרשים המשורין הששי הכירו בעובדה זו, ופעלו בהריצות כדי להבטיח כי רשמיהם הראשונים של החדשים המגיעים אליו יהיו חיוביים.

את פני אלה המגיעים לרגימנט קיבלה בתחנת הרכבת המקומית ועדת-קבלה מורכבת מחיילים, אשר אומנו במיוחד לכך, התזמורת של הרגימנט, „הצעידה אותם אל המחנה“, ושם הוגשה להם ארוחה טעימה. נקבעו להם קסרקטיני-מגורים, שבהם כבר היו המיטות עשויות, וניתנה להם אפשרות להתרחץ ולהצטחצח. „תהליך“ ראשון זה היה יעיל ומהיר כאחד.

בהתאם למסורת-היסוד של הרגימנט - שנאמנות, התלהבות-לענין, וגאות-יחידה מקורם בצמרת - ברך מפקד הרגימנט אישית את אנשי התחלופת בברכת „ברוכים הבאים“, בחדר-הדיונים שלו, והוא עצמו סיפר להם את דבריי-ימי הרגימנט במשך 90 שנות קיומו, ומשהו על אודות מפקדיו, ועל אודות מסעי-המלחמה והמערכות שבהם נטל חלק.

אחר הוליד מפקד הרגימנט את אנשי התחלופת לחדר-הזכרון של הרגימנט, שבו, על רקע מושך-לב, עדויות לעברו של הרגימנט ולהווה שלו, בו תלויה תמונתו של כל אחד ממפקדי הרגימנט - למן מלחמת-האזרחים האמריקנית ועד ימינו. ביניהן תמונתו של הגנרל ג'ון ג', פאָרשינג, ששירת בשעתו ברגימנט; כן מצוי בו העתקו של מכתב שכתב הגנרל הזה, ובו נאמר מה יקר היה הרגימנט ללבו, מוצגים בו גם דגלי-קרב, תצלומים של תקופת חיל-הפרשים „הרכוב-עלי-סוס“ ותצלומי ציוד-שריון חדיש - יחד עם פרסי-ספורט-ותחרויות של העבר

(¹) חיל-הג'נדרמיה („Constabulary“) - של צבא ארה"ב הוקם ב-1946 בגרמניה מיחידות „פרשים משוריינים“, חי"ר-משורין וטנקים, לתפקיד החזקת שטח-הכיבוש. הוא משמש הן כחיל-מחץ והן ככוח משטרה למחצה (ראה „מערכות“ חוב' נ"ו, עמ' 81). - המער.

(²) מפקד הכוחות האמריקניים בחזית המערב, במלחמת-העולם הראשונה. - המער.

ושל ההווה. משסיים מפקד הרגימנט את הסבריו הגיש לכל חייל-תחלופת חוברת נאה, ועליה סמל הרגימנט — החד-קרן האגדי — המכילה קיצור דברי-הימים של הרגימנט.

לאחר שהובטח רושם-ראשון טוב, בא תורם של הגדודים להוכיח שגם הם שונים וטובים יותר ממרבית היחידות.

באחד הגדודים נהג מפקד הגדוד לעיין בדו"ח-המעקב של כל חייל-תחלופת, כדי לחרות בזכרונו את שמו של כל איש, וכן עובדה בולטת אחת, או שתיים, באשר לו — כגון הצבתו הקודמת, משלח-ידו האזרחי, ועיר מולדתו. אחר כך, משהושיבו השליש והרב-סמל המנהלי את חיילי התחלופת לפי סדר אלפביתי, בחדר-ההרצאות, פנה מפקד הגדוד אל הקבוצה בוו הלשון:

רבותי, שמחיים אנו לקבל את פניכם בבואכם לגדוד זה. גאים אנו על גדודנו ומשפט-קדום לנו בכל הנוגע אליו — כיון שחשיתם אנו כי הוא הטוב שביחידות הנמצאות בגרמניה. שמחיים אנו על שהנכם פה כדי לתרום תרומתכם למוניטין המהוללים של הגדוד, הקיים מזה תשעים שנה, וכדי לסייע להאדרתו. אולם, לפני שאספר לכם דבר נוסף בענין הגדוד, הבה נשוחח ונכיר היטב יותר זה את זה. באבוק, בשורה הראשונה, נדמה לי שעיר מולדתך במדינת מאין. האם הצבת מימך מלכודות לטרטני-נהר? ג'והנסון, שמעתי שאתה מברוקלין. מה קרה בעצם, לקבוצת-הבאיסבול הנודעת שלכם? באופן כזה קרא מפקד הגדוד בשמו של כל איש ושאל אותו שאלה אחת או שתיים. אחר כך, משנשתרשה כבר הרגשה של קבלת פנים לבבית, ושל התעניינות אישית בכל איש ואיש, שמעו חיילי התחלופת על אודות עברו של הגדוד, ועל פעילותו בהווה.

כאשר עזב חייל אחד את הגדוד, אמר:

לעולם לא אשכח את הפתעתי שעה שנקראתי בשמי לראשונה ביחידה זו. חשתי כאילו הנני משתייך ליחידה מעצם בריאתה. שמצפים ממני לפעול כמיטב יכולתי, ושכל אחד עתיד לסייע לי כדי שאמנם אפעל כמיטב יכולתי למען הגדוד.

לאחר קבלת הפנים של מפקד הגדוד, התקבל כל איש לראיון אישי אצל השליש והרב-סמל המנהלי הגדודי. הרב-סמל המנהלי, מש"ק בכיר, "הופגן" לפני האנשים מתוך גאווה רבה, כיון שהיה התגלמותם החיה של המוניטין ושל התכונות המצוינות של חיילי היחידה. בכל הרגימנט כולו נעשה מאמץ ניכר להעניק סמכות ופרסטיז'ה של עמדות-מפתח לסמלים הראויים לכך. כשם שהרב-סמל הפלוגתי של כל פלוגה נחשב למש"ק הנכבד ביותר בה, כך נחשב הרב-סמל המנהלי לסמל Unicorn — חיה אגדית הדומה לסוס, בעלת קרן יחידה המזדקרת ממצחה. — המער.

הטוב בגדוד. עקב נוהג זה, ובגלל העובדה שכל המש"קים בגדוד זכו ליחס של כבוד — שכן הוטלה עליהם אחריות נוספת, וניתנו להם זכויות נוספות, בהתאם לדרגתם ומעמדם — לא יפלא שמש"קים בתפקידי-מפתח היו האנשים שניתן להצביע עליהם בגאווה. ראיית אדם כזה ושמיעת דבריו היו גורמות לחיילי התחלופת שיאמרו: "הרי לך חייל!"

כך — מהרגימנט לגדוד, מהגדוד לפלוגה, ומהפלוגה למחלקה — היה חייל התחלופת מתוררך בדקדקנות וזוכה לנהל-קליטה רשמי בכל מקום. כל איש ואיש למד להכיר את מסורתו העתיקה, הנאה, של הרגימנט, והפך לחלק ממנו מרגע בואו. לכל איש נאמר כי מצפים ממנו שיעשה כמיטב יכולתו כדי להמשיך במסורת, וכדי לקיים את שמו-הטוב של הרגימנט ולהאדירו. לאחר שהוצב בתוך המחלקה, היה חייל התחלופת מתחיל באימונים בתוך יחידתו החדשה.

האימונים

הרגימנט נהג לפי נוהג-האימונים המקובל — אימונים בשלבים הבאים זה אחרי זה. ראשית התאמנו החיילים במקצועות-היסוד, המהווים בסיס לאימון-יחידתי בתוך רגימנט-פרשים משורין. אחר באו שלבי אימון הצות, החוליה, הכיתה, המחלקה, הפלוגה, הגדוד והרגימנט. בתכנית האימונים שובצו תכופות פה ושם תמרונים, תרגילי שדה, תרגילי ירי ומשימות מבצעיות.

במקרה אחד החליט סגל-המטה של הרגימנט לערוך ביקורת ללא הודעה מוקדמת בכל פלוגה ופלוגה ברגימנט — בסוף שלב אימון-הפרט.

אותם המבחנים עצמם התנהלו — בתנאים דומים — בחמישה מקומות שונים, והתוצאות שנתקבלו סומנו כעקומה על טבלה גראפית. שלושה מתוך ארבעת הגדודים צברו מספר דומה של נקודות. אחד מהם צבר אמנם מספר נקודות רב משל השניים האחרים בנושא מסוים, אך מספר הנקודות הממוצע היה שווה. אולם קרה וכל הפלוגות של גדוד מסוים אחד והגדוד בכללו, צברו מספר נקודות גדול משל כל שאר היחידות המקבילות, בכל נושא ונושא. השאלה שנתעוררה כמוחו של קציני-המבצעים (וההדרכה) הרגימנטלי היתה זאת:

מהו הדבר שגדוד זה עושה במשך האימונים, המאפשר לו להגיע לרמת-אימון הגבוהה משל כל השאר, כמוכח ממבחנים שיעילותם הוכחה ונתאשרה מדי פעם? הקצינים והמש"קים בגדוד זה נראים בעלי רמה שווה בערך לזו של הקצינים והמש"קים שבשאר הגדודים, ומסקרי-ביקורת קודמים לא גילו כל דבר יוצא-מגדר-הרגיל, באשר להכנתו והקנייתו של החומר-הנלמד, שיהיה בו כדי להסביר את השוני הרב שבתוצאות מבחני-הפתע. כיצד, אם כן, השיג דוקא גדוד זה תוצאות טובות כל כך?

מפקד הגדוד הסביר את ההישג המצויין של פלוגותיו:

במשך אימונינו נהגנו לפי שלבי-האימון המקובלים: הכנה, הצגה, תרגול, בחינה ודיון (או ביקורת). אנו מארגנים בדקדקנות את העברתו של כל שלב. אולם אנו מדגישים את השלב, שלעיתים כה תכופות נוהגים להשמיטו באימונים, או לעבור עליו ברפרוף — שלב הבחינה. אנו — קציני-המבצעים הגדודי, קציני הגדוד העוסקים באימונים, ואני — קובעים מהו המינימום שחייב כל חייל לדעתו על כל נושא ונושא.

אנו מודיעים ברבים על דרישות-מינימום אלה, ומטילים על מפקדי-הכיתות ומפקדי-המחלקות את האחריות לכך, שכל אנשי גדוד זה ילמדו וידעו מהן הדרישות המינימליות בכל אחד מנושאי-היסוד. באופן זה יודע המדריך בדיוק מה עליו ללמד, כל חייל יודע מה עליו ללמוד, וכל מפקד כיתה ומפקד מחלקה מבין כי הוא אחראי לכך שכל אנשיו ילמדו דברים-בסיסיים אלה. מתנהל רישום פשוט בנוגע לכל חייל שאינו מצליח להגיע לרמה הדרושה — בנושא זה או אחר. וכך, למשל, אם נכשל חייל בידיעת שיעור מסוים — יודע הוא כי אינו זכאי לבקש חופשה, לא רגילה ולא מיוחדת, עד שיגיע לרמת-הידיעה המינימלית הדרושה. לעזרתו עומד ערב-ערב מדריך — במסגרת כל פלוגה. אין כל דבר חדש, או בלתי-רגיל, באורח אימון זה. אולם תכופות מדי יקרה שאנו מעבירים את החיילים דרך האימונים, מבלי להטיל עליהם את האחריות לכך שילמדו. גאים אנחנו על שמלמדים אנו היטב, ועומדים אנו על כך שכל איש יהיה גא על שלומד הוא היטב.

במקום זה, שוב, הנושא-המרכזי הוא: חשיבותו ואחריותו של הפרט — כלפי עצמו וכלפי יחידתו. במצב דברים זה בתחום האימונים, משפיע הנושא-המרכזי השפעה ממשית על הישגי החייל, וכן — על הישגי יחידתו.

ב-1951 עמד מפקד הרגימנט בראש תרגיל-אימונים תכליתי, בו לימדו את החייל עד כמה חשובה ההקמה הנכונה של עמדות-הגנה, ומהי השפעת עצמת-אש על עמדות כאלה. פלוגה מוגברת הכינה עמדות-הגנה — תוך שמירה מוקפדת על עיקרי-יסוד שערכם הוכר מזה זמן רב, כגון ניצול נכון של פני-השטח, סיוע-הדדי, עתודה מספקת, הגנה-היקפית, הגנה לעומק, תכנית-אש מתואמת ותכנית-מכשולים. עיקר הפלוגה מוקם בתוך מתחמים-מוגנים נבחרים, מקום שם התחפרו חיילים, כלי-נשק מופעלי-צות, וטנקים.

אחר כך הוחלף כל טנק, כל כלי-רכב וכל חייל שבתוך שוחת-שועל במטרת-דמות, או בקצה בגודל דומה. מטרת-דמות זו סומנה במספרו של כלי-הרכב, או

בשם החייל, והוסותה כראוי. הפלוגה כונסה והוטלה עליה המשימה לכבוש את הגבעה אשר עליה התארגנה זה עתה להגנה. תוך כדי קרב-אש ותנועה קרבה הפלוגה ותקפה את היעד וכבשה אותו. אחר-כך בדק כל חייל את עמדת-ההגנה שלו, את שוחת-השועל האישית שלו או את עמדת הטנק שלו. הוא בדק את מטרת-הדמות או את הקמה, שייצגו אותו או את כלי-רכבו, כדי "להעריך את הנזק". חייל אחד, שגילה כי כדור פילח את "ראשו" המדומה, הביע מחשבתו במלים: "בפעם הבאה אחפור מעט יותר עמוק. הרי יכולתי להיות כבר גויה מתה בתוך שוחת זו". על אף שהיה צורך לביים ביום-מדומה כמה בחינות של תרגיל זה, הרי הוצגה בו לפני החייל דוגמה משכנעת לחשיבותה של עמדת-ההגנה מאורגנת היטב וכן — להשפעת עצמת-האש של יחידתו.

רוח-גייסות ורוח-יחידה

היסוד, שעליו יש לבנון רוח-גייסות ורוח-יחידה, צריך להיות מורכב מהכשרה גופנית וכוננות-קרב. אם נלמד את הגייסות כיצד למלא תפקיד מסוים; נזמן להם הזדמנות להשתמש בפועל במה שילמדו; נתבע רמה גבוהה ונטיל עליהם ביצועה של משימה קשה, אולם מתקבלת על הדעת ונכונה מבחינה טקטית — הרי שהתוצאות תהיינה, בדרך כלל, משיגות רצון.

ברגימנט הששי היתה קיימת שיטה של אזהקות, בהן היה הרגימנט מטעין את כלי רכבו ויוצא לדרך — מוכן לבצע משימות טקטיות. לעתים התבטאו אזהקות אלו ביציאה למקומות חניית-שדה קרובים, ולעתים היה הרגימנט יוצא, לאחר השמעת אזהקה כזו, לתמרון של שבועי-ימים, או למסע-טקטי ארוך.

הכנה לאזהקות אלה, למד כל חייל, ראשית, איך להכין את עצמו ואת ציודו, איך להטעין כלי-רכבו, ואיך לצאת לדרך במסגרת יחידתו. באורח רצוף תרגלו הצות, הכיתה, המחלקה, הפלוגה, הגדוד והרגימנט את האזהקות שלהם, עד שניתן היה לבצע במהירות רבה את כל הנדרש מהם.

לאחר זאת המתין מפקד-הרגימנט להזדמנות לבדוק את מידת תכליתיותו של התרגול. אזהקה-בתנאי-האפלה, שהוכרז עליה באמצע החורף, ענתה על התנאים הדרושים ועל מידת-הקושי הרצויה. העובדה ששררה או טמפרטורה של 12 מעלות צלסיוס מתחת לאפס, וכי סופת-שלג היתה בעיצומה עם הנתן האזהקה, לא נחשבה בעיני מפקד הרגימנט אלא כסרח-לואי מקרי. אולם הגייסות הבינו כי "עומדים הם למבחן", ונענו בצורה נהדרת. הם הטעינו את כלי-הרכב במהירות, ויצאו לדרך — בתנאי האפלה גמורה. הם נעו לאורך קילומטרים אחדים ללא תקלה, בראות של אפס, כמעט.

מסור אינפורמציה לגייסותיך!

אם מלמדים אנו את גייסותינו בסבלנות ובתכליתיות, ואחר-כך אנו מעמידים אותם במבחן, הרי כמעט אין ספק שהם יעמדו בו.

גדוד אחד הנהיג סוג של התכנסות שתכליתה למסור אינפורמציה לכל חייל באשר להישגיו ולפיקודיו של הגדוד בתקופה האחרונה, מצבו הנוכחי, ומטרותיו בעתיד. אחת לחודש היה כל הגדוד צועד לתיאטרון-המחנה, ושם היו מפקד הגדוד ומטהו סוקרים את תרגילי-האימון שעבר הגדוד לאחרונה, מנתחים אותם ומעריכים אותם. קצין-המבצעים היה סוקר לעתים הישגיו ותרגילי-אימון, וקצין-האפס-באות היה מדגיש, למשל, את מחירם של אלה לממשלה — מחיר התחמושת שנורתה, מחיר הדלק והשמן שנצרכו, תכופות אין החייל או הקצין יודעים את פרטי ההוצאות הגדולות הכרוכות בהקמת יחידה ובאימונה.

השליש היה סוקר את המספרים-הסטטיסטיים של החודש החולף, והיה מציג בפנס-קסם טבלאות ובהן השוואה בין הגדוד הנדון ובין שאר גדודי הרגימנט, עם הממוצעים הסטטיסטיים של הרגימנט, ועם אלה של חיל-הג'נדרמיה כולו ושל הארמיה כולה — בעניינים כגון נפקדים-בלי-רשות, תאונות-כלי-רכב, מחלות-מין, ושאר עניינים סטטיסטיים. נתונים סטטיסטיים דומים היו מתפרסמים בנוגע לפלוגות, כך שמפקדי הפלוגות יכלו להשוות את רמת-ההישג שביחידותיהם עם זו שבפלוגות אחרות של הגדוד. היה ענין אפילו בנתונים הסטטיסטיים בנוגע להיקף הכספי של סיכומי הנזקים לציוד ולרכוש בכל פלוגה כגורם ב"מחיר" הכולל, בו עלה סעיף זה לגדוד — והענין בנושא זה גבר משנתגלה שהסך-הכל הגדודי של סעיף חובה זה נגרם כולו ע"י פלוגה אחת.

סוג זה של התכנסות זכה תכופות לשבח בתור דוגמה מצוינת לפעולת הסברה לגייסות טובה. על אף העובדה שהתכנסויות חודשיות אלה התנהלו ללא קשר לתכנית הכללית של "הסברה-והשכלה-לגייסות", הרי שירתו מטרה זו באורח נהדר.

הישגי הפרט

כאשר חייל, או קצין, מצטיין בבית-ספר צבאי, שולח כרגיל מפקד בית-הספר מכתב, בצינורות הרגילים, בענין הישגיו של פרט זה.

נהוג כי המפקד שכלל רמה, שאותה עובר המכתב, מוסיף כלאחר יד אישור משלו, ומעביר את המכתב הלאה, עד אשר אותו מכתב מגיע, בסופו של דבר, לידי הפרט הנוגע בדבר.

ציון-לשבח רגיל כזה, הנמסר כלאחר-יד במקצת, לא היה לו מקום ברגימנט

הפרשים המשורין הששי. ציונים-לשבח והענקות-פרסים כאלה נעשו לעיני כל הגדוד כולו באותן התכנסויות חודשיות שתיארנו לעיל. בזמן שנקבע מראש, בעת ההתכנסות, היה כל פרט העומד לזכות בציון-לשבח נקרא לעלות על הבמה, כדי שכל הגדוד יוכל לראותו; מפקד הגדוד היה מוסר לו איחוליו אישית, מגיש לידו את כתב-השבח, וכל חבריו החיילים היו מריעים לכבודו תרועה גדולה. בדרך זו קיבלו הישגי הפרט משמעות יחידתית, והפרט שצוין לשבח היה זוכה להרגשת הישג וסיפוק, שאי אפשר היה לתתה לו בשום דרך אחרת.

על אף שהתכנסויות חודשיות אלה נועדו להקנות פרסום להישגי הגדוד, לא נמנעו המפקדים מלהצביע בהן באופן גלוי על חולשות היחידה. נאמר ליחידה כולה מה הם השטחים בהם לא הגיעה לרמה הדרושה, ותוארו בקיום-כלליים צעדים מסוימים שיש לנקוט אותם לשיפור המצב — ובעקבות כך הוצאו הנחיות מפורטות. הבקורת נמתחה — בכבוד ובהגינות.

מארגניהם של התכנסויות חודשיות אלה היו קצינים שונים ממטה הגדוד, אך לעתים היתה תכנית שלמה נמסרת לידי המש"קים של הגדוד. אלה ערכו הצגות מרתקות מאוד של פעולות הגדוד. הם נטלו על עצמם את התפקיד להוסיף בידור ושעשועים לכל תכנית-התכנסות אולם הם לא התעלמו מן החובה הראשונה במעלה — לומר לאנשים כיצד מתפתח הגדוד.

לרגימנט ולכל גדוד שבו — ולעתים לכל פלוגה — היה צלם מומחה, שאותו עודדו להנציח את המעשים של יחידתו ושל-הפרטים שבה. כאשר התנהל טקס הציון-לשבח, היתה הצלם מצלם את המאורע, והיה מדביק את התמונות על לוח-המודעות של הפלוגה, ועל זה של הגדוד. לעתים תכופות היו העתקים מתצלומים אלה נשלחים לעתון עיר-מולדתו של האיש, מלווים בסיפור-מעשה מתאים. צלמות טובה סייעה לא רק לתכנית האימונים, אלא גם להוצאת שם חיובי בציבור לרגימנט ה-6 של חיל-הפרשים המשורין.

מצער לראות כיצד מניחים למש"קים ביחידות מסוימות להפסיד מייעילותם — משום שאין מטילים עליהם אחריות ואין נוהגים בהם מנהג כבוד. עובדה מוכרת היא שאין יחידה עשויה להגיע לרמת היעילות והתכליתיות המכסימלית שלה בלי גוף מוכשר ונמרץ של מש"קים. מש"קי רגימנט-הפרשים המשורין הששי היו בני-ימול, כיון שיכלו ליהנות מאפשרות לימוד ב"אקדמיה למש"קים" שבמינכן, גרמניה. נוסף לבית-ספר זה היה מפקד הרגימנט מקים, מזמן לזמן, בית-ספר רגימנטאלי למש"קים — כדי ליצור תחלופות לאותם מש"קים שהועברו, לפי שיטת-המחזור, לארה"ב.

(*) נוהג דומה מאוד קיים בצבא הסובבטי — אשר בו, דרך אגב, אחת מצורות מתן הציון לחייל היא לצלמו במלוא נשקו וחגורו, ליד דגל פרוש של הרגימנט, ולהציג את התצלום על "לוח הכבוד" של היחידה. — המער.

אולם לדעת הכותב בית-הספר הטוב מכולם היה — העבודה עם הגייסות. תרגילי-השדה והתמרונים המתמידים של הרגימנט זימנו למש"קי הגדוד הזדמנויות רבות להתפתח וליטול על עצמם אחריות נוספת. מאחר והרגימנט שם דגש באימון ל"רמה-אחת-למעלה", לכל עמדת מפתח, היו המש"קים מקבלים תכופות פיקוד על מחלקה, והיכולת שגילו בתפקיד זה, וכן ההישגים, שימשו מקור לא-אכזב לגאווה ולשביעות רצון.

ועד מיעין

אמנם המוסד של "ועדים מיעצים של מש"קים" אינו מיוחד לו לרגימנט הפרשים המשורין הששי, אבל האופן בו התנהלו ועדים אלה ראוי לציון. ועדים אלה שימשו לתכלית מתן הזדמנות למש"קים לדבר גלויות על אודות העניינים שעמדו בפניהם. כאן נידונו עניינים כגון שיטות-הדרכה, בעיות רוח-גייסות ונוהלי-אספקה, ונקטה פעולה בשטחים אלה. מאחר שהמלצות קונסטרוקטיביות, או מתקנות, היו חלק בלתי נפרד של הדיון, לא הפכו פגישות אלו אף לא פעם ל"ישיבות-בכ"י", כפי שהיה עלול לקרות, אילו נשאו אופי אחר.

מאחר שהתנהל רישום של הדיונים, ומאחר שהמסקנות שאליהן הגיעו הועברו בצינורות-הפיקוח הלאה, היו משתתפי הישיבה מובטחים כי הצעותיהם תבדקנה על ידי האנשים שבידם להחליט על פעולה ביחס אליהן. הדוחות החודשיים של הישיבות נבדקו על ידי מפקד הגדוד, שראה בהם אמצעי עזר חשוב "להחזקת אצבעו על דופק יחידתו". באופן זה קיבלו טיפול בעיות קטנות — שאחרת, אולי פוסחים עליהן עד שהן מתפתחות והופכות לבעיות גדולות. כדי להבטיח שהוועדים ישרתו את המטרה לה נועדו, היה מפקד הרגימנט מעיין בדוחות אחת לחודש, ושולח למפקד הארמיה תמצית רבע-שנתית מהם — לשם עיון והערה.

ועדים להעלאה-בדרגה

הוקמו וקוימו ועדי העלאה-בדרגה, מורכבים קצינים ומש"קים בכירים — כדי להבטיח שרק המתאימים ביותר יועלו לדרגות מש"קים. משצבר החייל ותק ושאר נתונים שהכניסוהו לסוג המועמדים לעליה לדרגה מסוימת, היה מובא לפני ועד כזה, ושם היה נבחן כדי שתקבע מידת ידיעתו בעניינים צבאיים. וענין העלאתו בדרגה היה תלוי בהרבה ביחסו החיובי של הוועד. חיילים מעוניינים יכלו להסתייע לפני הבחינה במדריכים. עבודת הוועד התנהלה כך, שהובטחה לכל מועמד הזדמנות נאותה להוכיח את יכולתו.

אם לא הצליח מועמד מן המועמדים להשיג את אישור הוועדה, היו הסיבות לשלולו מוסברות לו. לא היה זה בלתי-רגיל, שחבר-וועד, בדרגת מש"ק, יבקש — או ימליץ — לתת למועמד שנכשל הזדמנות נוספת להופיע לפני הוועדה, לאחר שתנתן לו אפשרות ללימוד נוסף.

לכן ידעו כל אנשי הרגימנט, כי משקיבל אדם "סרטים", הריהו ראוי להם. הרגימנט היה בר-מזל בכך שלא היו חלים שינויים רבים בהרכב אנשיו. על פי רוב, ניתן היה לערוך תכנית לקידומו של קצין שהוצב זה עתה לרגימנט ואף להגשימה. גם הלז היה זוכה לקבלת-פנים נאה, ומתוודרך באותה תשומת לב, כמו החיילים. בשלב הראשון של הצבתו-לתפקיד היה מפקד הגדוד דן עם הקצין ב"יעדים" שיש להציב לפניו, ומתכנן כמיטב יכולתו תכנית לקידומו. דיון מפורט על התקדמותו של הקצין היה מתנהל כאשר היה מפקד הגדוד מעיין ב"דו"ח-היעילות" שלו יחד אתו. נוהג רגיל היה זה למפקד להראות לקצין הנדון את "דו"ח-היעילות" שלו, ולהוסיף — נוסף להערכה שבכתב — גם הערכה בעל-פה לאופן ביצועו את תפקידו.

מטרת מפקד הגדוד היתה, שקצין צעיר ישרת ראשית כמפקד מחלקה, אחר-כך כסגן מפקד פלוגה, או כקצין-מטה גדודי, ואחר-כך — שישלים את תקופת שירותו ברגימנט כמפקד פלוגה, או כקצין-מטה רגימנטאלי.

קידום הקצין נעשה על בסיס של אמון-הדדי ושל הזדמנות נרחבת להתפתחות, פיקוד ואחריות.

קצינים מצטיינים היו מועברים תכופות למפקדות גבוהות יותר. חלק מחובתו של כל מפקד היא — להיות מוכן למקרים מעין אלה. מאחר והיו הזדמנויות רבות להתאמן ל"רמה-אחת-למעלה" לתפקידי-מפתח, היו הקצינים הצעירים מוכנים עד מהרה ליטול על עצמם את אחריותו של הקצין בעל התפקיד הגבוה ברמה אחת — כאשר התעורר הצורך בכך.

סיכום

אפשר ואין אורח-הפעולה והאמצעים הללו חדשים, ואפשר ואינם מיוחדים-במינם. רבים מהם נלמדו, נשכחו, ונלמדו מחדש בתוך המהומה של הפעילות-היומיומית; אולם האמצעים הנדונים הנם פשוטים ותכליתיים, וכולם סובבים סביב הנושא-המרכזי — חשיבותו של הפרט — הנימה האנושית. שותחתי פעם על מפקד-רגימנט מצטיין ביותר אחד, עם מפקד גדוד שלו, שהיה מלא הערצה אליו. שאלתי את מפקד הגדוד מהו הדבר השונה או הבלתי-רגיל שעשה מפקדו — שעשה אותו כה מצטיין?

אין הוא עושה שום דבר חדש במיוחד או שונה במיוחד, ובכל זאת הריהו הטוב שבמפקדים שהיה לי מעודי. מכל מקום, זה הדבר האחד שהוא עושה — ועושה היטב היטב — הוא מזכיר לך בלי חשך את השעורים הטובים שלמדתי — ושכחתי. הוא מנחה בדרכו הנקטה את פקודיו לקראת פיתוח מלוא יכולתם. זוהי אחת מהסיבות לכך שיחידתנו יחידה מצטיינת הנה.

הגנרל ג'ורג' ס. פאטון אמר פעם: "יחידה צבאית דומה לאילן. חייבת היא לצמוח ולהוסיף לצמוח, שאם לא כן — תגוע". הרגימנט הששי הוסיף לצמוח. בדומה לאילן. גורם אחד לכך — וגורם חשוב — הוא "הנושא המרכזי": הנימה האנושית והחשיבות הנודעת לפרט — הצומח וגדל עם יחידתו, ולמעשה. נושא-מרכזי זה עשוי בהחלט לשמש יסוד להצלחתה של יחידה צבאית. בכל משך ההסטוריה הצבאית גילו המפקדים הגדולים כי אמת ונכון הדבר.

כשירות גופנית בצבא

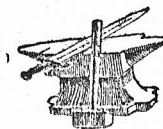
הלוט' ג'. ה. מארטין

אבסטרליה מתחילה בהכנות חרוצות לקראת אולימפיאדת 1956 במאליבורן. עם התקרב המועד יש לצפות להתעניינות גוברת והולכת מצד הציבור במאורע זה. מן הראוי לזכור, כי מטרת היננים של הזמן העתיק בפיתוח המשחקים האולימפיים המקוריים היתה, בראש וראשונה, לשפר את הכושר הגופני של עממיהם. הבחינות החברתיות והספורטיביות של המאורע, החשובות כשלעצמן, היו שיקולים משניים. היות וכמעט כל הגברים ביון היו לא רק אזרחים, כי אם גם חיילים — העלו המשחקים האולימפיים את רמת הכושר הגופני בצבאות היונים.

הוכחה לכך, שהיונים חשבו על אודות ערכם הצבאי של המשחקים, מובאת בתנאי תחרות הפאנטאלון, שהונהגה באולימפיאדה ה-23, בשנת 688 לפנה"ס. בתחרות זו תיחרו האתלטים בריצה (ל-200 מטר ול-1500 מטר), קפיצה, הטלת כידון והיאבקות — כל אלו תביעות בעלות ערך לגבי חיילי אותם הימים. מאורע זה בישר את הופעת הפאנטאלון של ימינו, בו מניחים שכל מתחרה הנו חייל הממלא משימה, אשר במשך ביצועה עליו לרכב על סוס לאורך דרך-מכשולים בת 2,500 עד 5,000 מטר, לרוץ למרחק 4,000 מטר, לשחות למרחק 300 מטר, ולהתחרות בירית-אקדה ובסיף עם מתחרים אחרים. על אף שאין החייל של ימינו נדרש, בדרך כלל, לרכב על סוס, עשויים עדיין שאר תנאי ההתחרות לשמש קנה-מידה להתאמתן של הפרט למלחמה.

היונים של הזמן העתיק הנהיגו לראשונה תרגילי "סוס-קפיצה", כדי לאמן את לוחמיהם לעלות על סוסיהם במהירות, בזריזות ובקלות. הם עודדו את אמנות הטלת הכידון כאימון טוב למלחמה. הרומאים, בימי רומי בגדולתה, שמו דגש רב

(1) "תחרות מחומשת" — בה משתתף כל מתחרה בחמשה סעיפי-תחרות, אשר כל אחד מהם מהווה מקצוע ספורט בפני עצמו, כבאולימפיאדה של ימינו. — המעור.

על הכושר-הגופני. הפיסול של אותם הימים עורר את האתלטים להתאמץ ולהשיג כשירות גופנית.

התעמלות שבדית

בתקופה קרובה יותר לתקופתנו ייסד לינג משבדיה את השיטה השבדית. החדשה יחסית, של תרגילי-התעמלות. שיטה זו היתה מורכבת מתרגילים סטטיים למדי, העשויים לעיף, אולם — מנקודת-ראות צבאית — בעלי ערך רב בחינוך גופני-גייסות גדולים לציית למילות-פקודה. צבאות רבים בעולם אימצו להם שיטה זו בהתלהבות. לרוע המזל לוקה שיטת לינג זו במגבלות משלה, ואינה מניחה למתמסרים לה להגיע לרמה גבוהה בזמן קצר, כרצוי. מתוך שיטת לינג פותחה שיטת תרגילים ריתמית יותר, וכאשר הכירו האוניברסיטאות ברחבי העולם בחינוך הגופני כבענף מדעי, התפתח החינוך הגופני עד לשיטה של ימינו. מכירים עתה בחינוך-הגופני כבמדע שאין לרכשו במשך שבועות מועטים בלבד, ומורי-ההוראה במקצוע זה נדרשים לעבור אימון מקיף — בתיאוריה ובמעשה כאחד.

השיטה הנוכחית, כפי שפותחה בצבא הבריטי, הגה מצוינת וניתן להשוות את עקרונותיה למיטב העקרונות שבשימושה של כל מדינה שהיא בעולם. תכליתה לטפח את כל התכונות הגופניות הרצויות, המתאימות ביותר לחייל שבחיל מסוים. יישומה הנכון של שיטה זו עשוי להשיג את הצירוף המתאים ביותר של התכונות הגופניות ההכרחיות לחיל בו משרת החייל. שיטה זו מזכירה לנו כי בד-בבד עם הצורך במוחות מאומנים לשם תכנון מכשירי-מלחמה חדישים, קיים גם הכרח בגופות מאומנים שיפעילו מכשירים אלה.

יעילות-גופנית, או כשירות-גופנית, אינם מתבטאים בכושר-סבל רב כשהוא לעצמו. בחוזק רב כשהוא לעצמו, או בכל תכונה יחידה אחרת — כי אם בשילוב הרמוני של גמישות, חוזק, קלות-תנועה, מהירות, זריזות ומעמד כללי מאוזן של הגוף. קל להעלות על הדעת רץ למרחק ארוך שהנו חלש מכדי לשאת חגור-קרב במעלה גבעה תלולה, או אלוף כורתי-עצים שאינו מסוגל לעבור תעלה בקפיצה. נזקי גוף קטנים, בצורת קרסולים נקועים, שרירים שנתמתחו, או אף שבריי-בטן, נגרמים לעתים תכופות לאתלטים בגלל חוסר תשומת-לב מספקת לכלי-דרישותיו של האימון-הגופני. אם קורים דברים מעין אלה לאתלטים, הרי חשוב ביותר לודא שתכנית האימון-הגופני לחיילים תהיה כל-צדדית, כך שתשומת-לב תופנה לכל בחינות החינוך הגופני, בהתאם לממדיהן הנכונים. שילוב של תכונות גופניות הנו הכרחי להשגת כשירות.

(*) ספורט כריתת העצים נפוץ באבסטרליה ונערכות בו תחרויות שבהן מנצח האיש הכורת עץ, או בול עץ, בעל קוטר מסוים, בזמן הקצר ביותר. — המער.

גוף האדם

גוף האדם הוא, ללא ספק, המכונה המורכבת והרב-צדדית ביותר בבריאה. הוכחה לרב-הצדדיות וליכולת-ההחלמה שלה מוכחת ע"י שהיא מוסיפה להתקיים למרות הרעות שאנו מעוללים לה מחמת בורותנו. הטיפול הרע שמקבל גוף האדם הוא כה נפוץ, עד שחברות-הביטוח מקבלות כדבר רגיל את העובדה, שהאדם הממוצע מוסיף לפחות 6.3 ק"ג על משקל גופו בין הגילים 25 — 45. אולם אין כל סיבה פיסיוולוגית להוספת 6.3 ק"ג אלה בתקופה שבין שני גילים אלה. בשירות הצבאי גורמים מחלות ונזקי-גוף — שאפשר להמנע מהם — לאחוז אבידות גדול מזה הנגרם עקב פעולת האויב. למרות רמת-הבריאות הנדרשת בשעת החיל, מתפתחים אצל אחוז ניכר של החיילים מחלות עיכול, חולשת-פרקים בקרסוליים, בכפות-הרגליים ובברכיים, שבריי-בטן, וליקויים רבים אחרים שתחילתם חולשת גוף, וסופם אבדן-כושר-פעולה, המחייב טיפול רפואי וניתוחים. שימת לב מדוקדקת יותר לפעולות החינוך הגופני עשויה לשמש אמצעי מניעה נגד צורות רבות של אבדן כושר-פעולה, ובה בשעה להעלות את הכשירות הגופנית של כל האיברים; אך זאת בתנאי שהפיקוח יעשה על ידי אנשים שמומחיותם אינה מוטלת בספק.

ידוע לכל, כי לאחר פרוץ מלחמת-העולם השניה חלפו כשנתיים ימים, בטרם יכולנו לספק כראוי את ההדרכה והסידורים הנדרשים לאבטחת הכשירות הגופנית של צבא-היבשה. גויסו מדריכי אימון-גופני טובים רבים, אולם חלף זמן-מה עד שהסתגלו לתנאי השרות.

השיטה שנקטו בה אז לא היתה עשויה להביא תוצאות מהירות לעומת השיטה הנהוגה כיום. ציוד הספורט היה ירוד בטיבו ולכן הגביל את העבודה במידה ניכרת. בכמה מקרים היה ציוד-ספורט מוגח ללא שימוש ומתקלקל, ובמקרים אחרים לא ניתן להשתמש בציוד, כיון שלא היו בנמצא מדריכי-ספורט במידה מספקת. המדריכים לא השתייכו לענף-צבא אחד ומסוים, כי אם נלקחו לתפקידם זה מחילות וענפי-צבא שונים, וכתוצאה מכך נמצאו מפסידים הזדמנויות לעליה בדרגה במסגרת ענפם. דבר זה לא עודד, כמובן, את המדריכים — פרט לנלהבים ביותר — להתמסר לאימון-הגופני.

מושכל-ראשון הוא, שיעילות גופנית מסייעת לערנות וכשירות שכליות. לרוע-המזל מחוננים רק מתי-מספר באותה משמעת-פנימית ההכרחית לשיפור כושרם הגופני מרצונם-הם — על אף שמשוכנעים הם במלוא-המידה בערכם של

(*) ציונים אלה, אופייניים להדים להקמתו בשנים האחרונות של ענף-שירות מיוחד, בצבא בריטניה ובצבאות הרומניונים, לאימון-הגופני של הגייסות. — המער.

תהא הקליעה תענוג!

הקול ר' ל. קוק

במלחמת קוריאה למדו האמריקנים מה רב ערכה של קלענות מדויקת. בפזרם אש בלתי-מכוונת על פני השטח, לא עצרו את יריביהם הצפוניים מלהתקדם. פיזור זה לא גרם אלא לכך, שהחיילים האמריקנים נותרו חסרי-תחמושת. האמריקנים מקדישים, מזה שנים אחדות, תשומת-לב מוגברת להתאמנות בקליעה, ושיפרו במידה מסוימת את כושרם, אבל רמת קליעתם רחוקה עדיין מן הרמה הרצויה. שעות רבות עשיתי במטוחי רובה, והגעתי לכלל מסקנה, כי המשגה הרגיל ביותר בענין זה הוא האורח שבו מסבירים קצינים ומש"קים צעירים וחסרי-גסיון את הרובה והיריה לאנשיהם. הם מתייחסים להכרות שהם עושים בין החייל לרובה כמו אל תפקיד שגרתי גרידא. שחובה עליהם לבצעו. אין הם מתאמצים כלל לעשות מהנה או מעניין. מן הראוי שיאמר מפקד היחידה לאנשיו כי עומדים הם לעסוק בהתאמנות אשר תהיה להם מקור הנאה. מן הראוי שיאמר להם כי כמעט כל איש עשוי להיות קלע טוב, וכי רבים מהם עשויים להפוך לקלעים מומחים. כן מן הראוי שיאמר להם כי כל מש"ק ומש"ק צריך להיות קלע מעולה.

מן הראוי שרובאים מומחים בקליעה יקבלו תשלום מיוחד תמורת מומחיותם. על שום מה לא יצומצם שכרם של כל הטירונים, ויוגדל אחר-כך עד לשכר הרגיל, לגבי הטירונים שהתמחו בקליעה? מלבד זאת, מן הראוי שיעניק מפקד היחידה פרסים לבודדים המטיבים לירות במטנחים השונים. קלעות-רובה חייבת להפוך לספורט אמיתי ולבידור, אם רצוננו להצליח בהעלאתה לרמה הרצויה ולטפח את בטחונו של החייל בנשקו.

משגה רציני אחר אשר חדר להתאמנותנו בקלעות-רובה הוא הנוהג, המקובל על כל צבאות העולם, להעביר את החייל במהירות גדולה מנושא לנושא בכל משך-הזמן המוקצב לאימון בקליעה. בתכניות ההתאמנות הבסיסית של צבא ארה"ב מוקצות שמונים שעות לקלעות-רובה. מן הדין הוא, לכאורה, שזמן זה יספיק לחייל בעל תפיסה ממוצעת, אבל התוצאות מראות שאין זה כך.

תרגילי-גוף שיטתיים. חולשותיו של טבענו האנושי מתגברות לעתים קרובות מאד על השכר-הישר.

לרוב האנשים דרוש דרבון ממקור רשמי כדי לדחפם להפיק תועלת מברכת האימון-הגופני — שהיא ברכה לא רק מנקודת-ראות צבאית, כי אם גם מנקודת-ראות לאומית.

הרשאים אנו להתעלם מעצתו של סוקראטס, אשר לפני כאלפיים וארבע-מאות שנה אמר: "אין לשום אורח זכות להיות חובב" ("חובב", פירושו כאן — "טירון") בענין האימון הגופני; חלק מחובתו כאורח הוא — לקיים עצמו בכושר טוב, כדי להיות מוכן מיד עם התעורר הצורך להגן על מדינתנו. ולבסוף, מה רבה החרפה לאדם שהזקין בלא שנוכח אי-פעם ביופי ובעצמה שגופו מסוגל להם. בכל השימור שים שאנו עושים בגופנו חשוב ביותר שנגמץ ברמת יעילות גופנית גבוהה ככל האפשר. הלא ידוע לכל שאף בתהליך החשיבה, בו נראה הגוף כממלא תפקיד קטן ביותר, ניתן תכופות להתחקות על שורשן של שגיאות חמורות ולגלותם נעוצים בבריאות לקויה".

סיכום

סוג הכושר הגופני אותו ראה סוקראטס בעיני רוחו אינו, בפשטות, ענין של הופעה חיצונית. בעוד שאין ספק כי אדם רכרוכי אינו בכושר גופני טוב, אין הנובע מכך שאדם דל-בשר, הנראה דרוך וערני, הנו בעל כושר גופני במובן הצבאי. אפשר והופעתו זו מקורה בתקרית-טבע, או בתפריט-מזון ספרטאי — בעוד שיתכן כי פיתוח-השרירים, הנחוץ למילוי יעיל של חובותיו הצבאיות, הוזנח לחלוטין. מאמץ גופני גדול אינו מביא ממילא לכושר גופני, אם כי יתכן ויביא להופעה של כשירות.

את הכשירות הגופנית האמיתית, אותו סוג הכשירות הדרוש לצבא, ניתן להשיג אך ורק על ידי אימון סדיר בהדרכת מדריך מומחה. ואלה הצעדים שיש לנקוט בהם כדי לעשות את הצבא מוכשר מבחינה גופנית למלחמה, ולהחזיקו ברמת כושר זה:

1. תשומת-לב מצד המפקדים לאחריותם לשקוד על-כך שכל האנשים שתחת פיקודם יהיו כשירים מבחינה גופנית, במובן שדן בו מאמר זה.
2. העמדת מדריכים במספר מספיק.
3. הקדשת זמן מספיק לאימון גופני בתוך תכנית האימונים, ובתוך תכניות הפעילות-היומית.

(*) כלומר — פשוט, צנוע, ומוין, כתפריטם של בני אספארטה. — המעיר.

בעיני הקציין-המאמן הצעיר הממוצע של היום, המורגל ליום עבודה בן שמונה שעות, שמונים השעות של זמן-ההתאמנות הן רק עשרה ימי הדרכה ברובה. כתוצאה מכך הוא קובע, כאשר עורך הוא את תכניות-האימון שלו, עשרה ימים רצופים של אימון בקלעות-רובה, אם רואה הוא בתכנית-האימון שהוקצו שש-עשרה שעות ליריה מכינה, ושמונה שעות לקליעה לשם צבירת נקודות-הישג, קובע הוא שלושה ימים ליריות-מטוח. כל פלוגתו כולה, המונה 200 איש, חייבת לצאת ולירות יריה-מכינה ויריה-להישג תוך שלושה ימים. על כן נחפז הוא למטוח, נחפז הוא להעמיד כל מקצה בשורתו, ונחפז הוא להוציאו מן המטוח. היריה הבודד מקבל, ליריותיו, רק חלק מזער מן היום, ואף בחלק פעוט זה מאיצים בו. אין לך איש הזוכה בשמונים שעות. כל איש זוכה רק בחלק מהן. זמן להרהר במשגיו כדי לתקנם יש לו רק מעט, או אין לו בכלל, ושהות פחותה מזאת ניתנת לו לתקן משגים אלה.

מן המפורסמות הוא, שאם נושא-אימון מפורז על פני מספר רב של ימים, תחת אשר ירכזו בתקופה קצרה, משתמרת בחניך כמות גדולה יותר של הדברים שלימדוהו. מדוע, איפוא, לא יפורזו אותן שמונים השעות על פני עשרים יום, כשבכל יום ארבע שעות התאמנות, או — אפשרות אחרת — יוקצו להתאמנות זאת שעתיים ביום, במשך ארבעים יום? אולי עלולים להתעורר קשיים בתכנון-האימון ובקבלת המטוח, אבל ניתן בהחלט להתגבר על אלה, אם מוציאים אנו חמשת אלפים דולרים על אימונו הבסיסי של כל חייל, והוא אינו עוצר את האויב בשל קלעות גרוועה, הרי שנכשלנו.

שגיאה בולטת אחרת היא האופן שבו מלמדים את החייל תפיסת עמדת-אש. נאמר לו לחייל שעליו לתפוס עמדה הדומה לזו המתוארת בספר הדרכה. אף אם נכון הדבר מבחינה טכנית, עליך להסביר לחייל שהעמדות הטובות ביותר הן העמדות המצטיינות בנוחיות. הסבר לו כי העמדות הכתובות בספר נמצאו כעמדות הטובות ביותר לגבי מרבית החיילים, אך יתכן שהוא עצמו צריך לעשות בהן שינוי-מה. כל עמדה נחשבת לראויה לשימוש, אם הוא יכול לפגוע ממנה במטרתו. אמור לו כי רצועת הרובה עשויה לשמש לו כמשען, אבל אל תהדק את רצועתו יתר על המידה. תחילה הנח לרצועה שתהיה חפשית, והנח לו להדק לכשיהיו שריריו מורגלים בה.

לאימון בקלעות-רובה טובה דרושים מדריכים בעלי סבלנות וקור-רוח. חובה עליהם לעמוד על כך, שכל שלב באימון זה ימוצה עד תומו, ושלחניך תהא שליטה מלאה בו. מן ההכרח ללמד את החייל כיצד לכוון את רובהו, אפילו יתבע הדבר כדורים בכמות העולה פי שלושה על תשעת הכדורים המוקצים לשם כך. כיוון הרובה בעזרת שק-החול מסייע לחייל הטירון. הדבר מוכיח לו כי רובהו יורה אש

מדויקת, וכי עליו לצרף לכך את האחיזה, הכיוון ולחיצת-ההדק, למען יהא קלע טוב.

ונקודה אחרונה: ספר-ההדרכה האמריקני לקלעות-רובה הנו ארוך מדי. רק חיילים מעטים קוראים בו עד תומו. הבה ונחזור אל ספר-ההדרכה הקצר, שמלפני מלחצ"ע ה-2. אורזו יקראו בו יותר חיילים, ומשהו מן הנאמר בו ישתמר בזכרונם. עשרה עד חמשה-עשר עמודים הם הכמות הרצויה ביותר, שכן בכמות כזאת ניתן לקלוט, לשמור בזכרון וליישם במעשה. אורח-מעש אלה חסרים, כידוע, להרבה חיילים, ותיקים כחדשים. אנו שכחנום — ותו לא.

מדף הספרים

כ ל י

James Leasor: The Sergeant Major. Harrap, 10s 6d.

ביוגרפיה על זק"הרס"גים של הצבא הבריטי, רונאלד בריטין, אשר שמו כבר הסך לשם-דבר. מאחוריו 38 שנות שירות, מהן 28 שנות "רס"גיות".

Burke Davis: They Called Him Stonewall. Rhinehart & Co. New York, 470 pp., Ill., \$ 5.00.

ביוגרפיה חדשה על המצביא הגדול של מדינות הדרום במלחמת האזרחים האמריקנית — ג'אקסון "חומת האבן". נסיון מוצלח לעמוד לא רק על שיעור-קומתו כמצביא, אלא גם כאדם.

T. E. Lawrence: "The Mint", by 352087 Aircraftman Ross. Jonathan Cape, London, 206pp., 17s. 6d net.

קובץ רשימות שרשם "לורנס איש ערב" בשנת 1922, כסירון במחנה בסיסי של "חיל האויר המלכותי", בתוספת רשימות שכתב כעבור שלוש שנים כאוירא. חובבי "אגדת לורנס" רואים בספר אסון לשמו הטוב, ונשק בידי העוררים שקמו עליו, שכן הרשימות מגלות את אנוכיותו, קטנוניותו ותסביכיו, שעה שהיה עליו לעמוד במבחנים רגילים, העוברים על כל טירון.

Ladislav Farago: War of Wits. Funk and Wagnalls Co., New York, 1954, 347 pp., Ill., \$ 5.00.

ספר על מודיעין, ריגול, חבלה, ריגול-נגדי ותעמולה, מן הזמן העתיק ועד לאחר מלחמת-העולם ה-2. המחבר שירת במלחמת-העולם השניה כראש "תכנון המחקר" ב"ענף ללחמה מיוחדת" של צי ארה"ב.

A. PAPAGOS: Griechenland im Kriege 1940—41, Deutsche Ausgabe, Schimnebruch u. co., Bonn, 1954, 182 Seiten, DM 12.20.

הוצאה גרמנית של ספרו של המרשל פאפאגוס — בשעתו הרמטכ"ל היוני, ועתה ראש ממשלת יון — על יון במלחמת-העולם ה-2.

Taschenbuch für schwiezerische wehrmänner, Ausgabe 1955, Verlag Huber & Co., Frauenfeld.

ספר-כיס שביצרי שהנו בבחינת אנציקלופדיה-זוטא על כל הנוגע לאירגון, חימוש, אימון ופיקוד בצבא חדיש.

י ב ש ה

F. O. Miksche: Atomic Weapons and Armies. Faber and Faber 25/—.

מחציתו הראשונה של הספר דנה בהתפתחויות הטכניות והטקטיות שהחלו במשך שתי מלחמות העולם האחרונות. המחצית השניה דנה במקומם של כלי-נשק אטומיים טקטיים במבצעי המלחמה לסוגיהם, ומעלה הצעות מענינות למיווג כלי-הנשק האטומיים בחילות הקיימים. המחבר ידוע לקרא העברי ממאמריו ב"מערכות" ומחברתו "מבני-צבא חדישים — כיצד?" (מס' 5 בסדרת "קונטרסים למקרא ולעיון" של הוצאת "מערכות").

B. H. Liddell Hart: Strategy. Frederick A. Praeger, New-York, 1954, 420 pp., \$ 5.95.

מהדורה מעודכנת של הספר הנודע של המחבר: "האסטרטגיה של הגישה העקיפה". ע"י ניתוח מלחמות ומסעי-מלחמה של אלפיים וחמש-מאות השנה האחרונות ממצה המחבר את מהותן של האסטרטגיה וה"אסטרטגיה הגבוהה". המחבר הוא בעל כתבים נודעים במדע המלחמה, וראש הטוענים ל"גישה העקיפה". הספר עומד להתפרסם בעברית בהוצאת "מערכות" בראשית חודש אוגוסט.

Irwin R. Blacker: Irregulars, Partisans and Guerrillas. Simon and Schuster, New-York, 1954, 503 pp., \$ 5.00.

קובץ פרשות של פעולות-גדיליה, הפותח בפעולות בימי אמריקה הקולוניאלית ומסיים במבצעי "ההגנה" באיי שלאחר מלחמת-העולם ה-2; מקיף את הקבוצות שנועדו בשמות "קומנדו", "צ'טיקים", "מאקי", "צ'ינדיטים", "פלגת המדבר לטוחים ארוכים", "צבאו הפרטי של פופסקי" ועוד. המחבר הוא איש-צבא לשעבר, כתב-לשעבר, פרופסור-לשעבר לאנגלית, וכיום סופר החי על עטו.

Der Deutsche Soldatenkalender 1955, Schildverlag, München, Pries DM 2.80.

לוח-השנה של החייל הגרמני, המכיל ידיעות רבות מתחום תורת-המלחמה ותולדות הלחימה.

ד

FRIEDRICH RUGE: Der Seekrieg 1939—1945. K.F. Köhler Verlag, Stuttgart 1954, 320 Seiten, DM 17.50.

לחמת-הים בשנים 1939—45, והשפעתה על מהלך המלחמה.

Howard J. Bassison: Newport News Ships; Their History in Two World Wars. Mariners Museum, Newport News, Va., 372 pp., Ill.

ביוגרפיות של האניות אשר נבנו במספנה אמריקנית נודעת — החל ב-1891 וכלה בסוף מלחמת-העולם ה-2; מבוססות על רשומות של מחלקת הצי האמריקני ושל החברות בונות האניות.

א ו י ר

J. B. Holleg Jr: Ideas and Weapons. Yale University Press. New Haven, 1953, 222 pp., \$ 3.75.

ניצולם של כלי-נשק אויריים ע"י ארה"ב, במלחמת העולם ה-2. מחקר ביחס שבין ההתקדמות הטכנית, הדוקטרינה הצבאית ופיתוח כלי-הנשק.

Wolfgang Langewiesche: A Flier's World. Hodden & Stoughton Ltd., Warwick Square, London, E.C.4., 255 pp., Ill., 12s 6d.

ספר המבקש להעמיד אנשים שאינם טסים על טיבו של העולם הוד והמזר, ההפוך והמהופך, הבלי-היגיוני והמספק-בהחלט של הטיס. ספר מלמד ומשעשע כאחד.

Jane's all the World's Aircraft, 1954—55, Compiled and edited by Leonard Bridgeman. Sampson Low, Marston and Co. Ltd., 25 Gilbert St., London, W.I., 384 pp. and index. Fully illustrated. £ 4.45.

הוצאה בריטית הנודעת המתארת שנה-שנה, מזה 45 שנה את האויריה והתפתחותה בכל מדינות העולם.

צבא הגנה לישראל הוצאת "מערכות"

רשימת מחירים

שם הספר	המחיר	למנויים
מסעי המלחמה בא"י	2.650 ל"י	2.000 ל"י
ספר תולדות ההגנה כרך א' (2 חלקים)	6.500	"
מורשת גבורה	3.350	"
עם דור ההגנה	0.800	"
בכל מאודם	0.800	"
מורשת תל-חי	0.800	"
פרקי תע"ש	0.800	"
תותחים על הסנוי	0.800	"
קיום למערכות ישראל	0.800	"
עלילות ש"י	3.200	"
החייל הטוב	0.900	"
עקרונות המלחמה	0.900	"
חכמת המלחמה	0.900	"
מבצע נחשון	0.250	"
קומנדו	2.600	"
הגנת מעברות פתיים	1.000	"
מסעי קובפאק	3.500	"
חיל-הרגלים תוקף	3.000	"
צבאו הפרטי של פופסקי	4.000	"
העפרון הכחול	2.500	"
צבאות הערבים בדורנו	1.000	"
בשבילי מחשבה צבאית	1.000	"
ילקוט גייסות מוטסים	2.000	"
תותח פגז ורקטה	1.000	"
תולדות הרובה	0.600	"
למד לקלוע	0.900	"
מגל וחרב	2.000	"
סיוג רכב משוריין	0.800	"
יוני דאר	0.800	"
באהלי גדנ"ע	1.200	"
מאחורי הפרגוד	2.500	"

שם הספר	המחיר	למנויים
אסירי תקוה	3.000	"
המפציצים המריאו עם שחר האניה	1.900	"
מנהל צבאי והגנה לאומית	1.900	"
פשיטת וינגייט	2.800	"
מספורי חוקר ותיק	2.500	"
בעיני אויב	1.200	"
עצמת אויר במלחמה	2.900	"
מימי שמירה והגנה	2.800	"
קונטרסים (כ"א)	2.800	"
	0.400	"

ספרים הניתנים לרכישה בהנחה לאנשי צבא ומנויי "מערכות"		
חביון עוז — א'	2.100	"
חביון עוז — ב'	3.100	"
זאת ארצי	2.100	"
ספר הנגב	4.750	"
מסע שחרור אירופה	3.250	"
מלחמת בר כוכבא	3.100	"
בימי רומא וביזנטיון	2.500	"
הירדן	2.500	"
השלטון במדינת ישראל	1.600	"
מפת א"י (1:300.000)	1.950	"
בחייהם	0.700	"
הליגה הערבית	1.550	"
התרבות הפניקית	3.000	"
אנשי פנפילוב	4.400	"
מחיי יוסף טרומפלדור	1.900	"
ספר יהושע (עם פרוש)	1.600	"
החומה	1.700	"
אהרון שר	4.000	"
עלילות בשחקים	0.700	"
צבא הצללים	0.800	"
הספינה שנצחה	1.000	"
הים האכזר	1.800	"
האיש שלא היה ולא נברא	3.800	"
סוס העץ	1.100	"
חופי ישראל	1.100	"
קצור תולדות עם ישראל	2.500	"
תולדות הישוב היהודי	3.000	"
אלטנלינגר	2.850	"
מלון למנוחי צבא	2.000	"
	3.000	"

מנוי, חדש מנויך! אם טרם חתמת - חתום!

לכבוד

מחלקת ההפצה

מנהלת "מערכות"

ת.ד. 168 תל-אביב.

הריני מבקש בזה להיות מנוי על

"מערכות" ו"צקלון" / "מערכות" / "מערכות-ים".

ר"ב.....ל"י.

בהצהרה למת"ש / בהמחאה / במזומן.

כדמי חתימה לשנה.

("מערכות" ו"צקלון" — 2.500 ל"י; "מערכות" — 2.000 ל"י; "מערכות-ים" — 1.500 ל"י).

חתימה

מס' צבאי:

השם:

עיר

שכונה

רחוב

מס' הבית

* מחק את המיותר.

א ל : כות"ש.

מאת:

אני, הח"מ נותן בזה הוראה בלתי חוזרת למת"ש, לנכות ממשכורת סך.....ל"י, בשיעורים של 1.— ל"י לחודש, בהתאם לפקודת מטכ"ל מס' 12/17, ולהעביר סכומים אלה לזכות מערכת "מערכות".

הנני מסכים, שבמקרה ואפרוש מן השירות לפני השלמת הניכויים עד לסך של.....ל"י, ינוכה העודף ממשכורתי האחרונה או מכל סכום אחר שיגיע לי ממנהל התשלומים בעת פרישתי מן השירות.

המחאה זו היא החלטית ובלתי-חוזרת, הואיל והיא נוגעת בזכויות צד שלישי.

תאריך

חתימה

שם פרטי

שם

דרגה

מס'

(נא לרשום את הפרטים האישיים בכתב ברור).

* שלח גם טופס זה ל"מערכות".

נור 1972

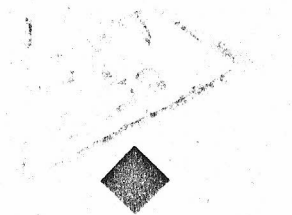
נור 1972

קור הספרים אגודת אונקרטאי

מח. 503

מח. 11

סודל בונה

ח'יפה

אמריקני
לחברת
אמריקני
לחברת
אמריקני
לחברת
אמריקני
לחברת